

Høgskulen på Vestlandet

Samfunnsfag 3, emne 4 - Masteroppgave

MGUSA550-O-2023-VÅR2-FLOWassign

Predefinert informasjon

Startdato:	02-05-2023 09:00 CEST	Termin:	2023 VÅR2
Sluttdato:	15-05-2023 14:00 CEST	Vurderingsform:	Norsk 6-trinns skala (A-F)
Eksamensform:	Masteroppgave		
Flowkode:	203 MGUSA550 1 O 2023 VÅR2		
Intern sensor:	(Anonymisert)		

Deltaker

Kandidatnr.:	219
---------------------	-----

Informasjon fra deltaker

Antall ord *:	32542
----------------------	-------

Egenerklæring *: Ja
Jeg bekrefter at jeg har Ja
registrert
oppgavetittelen på
norsk og engelsk i
StudentWeb og vet at
denne vil stå på
vitnemålet mitt *:

Gruppe

Gruppenavn:	(Anonymisert)
Gruppenummer:	9
Andre medlemmer i gruppen:	Deltakeren har innlevert i en enkeltmannsgruppe

Jeg godkjenner avtalen om publisering av masteroppgaven min *

Ja

Er masteroppgaven skrevet som del av et større forskningsprosjekt ved HVL? *

Nei

Er masteroppgaven skrevet ved bedrift/virksomhet i næringsliv eller offentlig sektor? *

Nei

MASTEROPPGAVE

Musikk og politikk i samspill

Musikkens og musikkartisters rolle i amerikansk politikk og samfunnsdebatt.

Music and politics in harmony

The role of music and music artists in American politics and social debate.

Joachim Bontveit

MGUSA550

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett

Sissel Rosland

Innleveringsdato: 15.05.2023

Sammendrag

I denne oppgaven har jeg valgt å se nærmere på musikkens og musikkartisters rolle i amerikansk politikk og samfunnsdebatt, og svare på problemstillinger rundt hvordan artistenes politiske engasjement arter seg, og på hvilken måte det politiske engasjementet kommer til uttrykk i et utvalg av tekstene deres. Jeg har valgt å analysere fire artister jeg mener er relevant, og som dekker et relativt bredt spekter innenfor populærmusikken. Disse er Kanye West, XXXtentacion (X), Billie Eilish og Bruce Springsteen. Gjennom oppgaven blir man godt kjent med disse fire, hva som opptar dem og hvordan de engasjerer seg politisk i samfunnsdebatten. For å komme frem til dette har jeg valgt å bruke podkaster, intervjuer og sangtekstanalyse som kilder. Til slutt i oppgaven drøfter jeg også hvilke muligheter som kan åpne seg gjennom å bruke musikk i større grad tverrfaglig innenfor skole og undervisning, for på den måten øke motivasjonen og vekke større interesse for blant annet tekstanalyse og samfunnsfag.

Engasjementet til de valgte artistene strekker seg fra storpolitiske tema som rasisme og terror (Springsteen/West) til mer individuelle og personlige problemstillinger knyttet til mental helse og kroppspress (X/Eilish). Alle fire benytter seg av andre plattformer enn bare musikken til å få frem sitt budskap. I kraft av sin popularitet får man også lettere tilgang til andre kanaler som podkaster, media/intervjuer, tidsskrifter eller sosiale media. Artistene inntar også ulike roller overfor sine følgere / fans. Noen velger i større grad å identifisere seg med sine følgere, og forholder seg til dem som om de er på samme nivå (X/Eilish). Andre velger å stille seg litt over sine følgere, og ta en mer styrende rolle som mentor eller leder (Springsteen/West). Noen er tydelig med at de har en politisk agenda, mens andre hevder de ikke har det. Men felles for alle er at de i kraft av sin popularitet og sine sanger har en stor påvirkningskraft som de kan bruke politisk i samfunnsdebatten. Jeg har valgt å ikke ta stilling til om dette er bra eller ikke. Vi lever i et demokratisk samfunn med ytringsfrihet der musikken er en av flere kanaler man kan bruke for å nå frem med ulike budskap. Så er det opp til den enkelte å ta stilling til budskapet. Men musikken har gjennom mange år vist seg å være en sterk kanal for store og små budskap, og i stor grad bidratt positivt i de politiske debattene.

Det siste temaet jeg drøfter, er å bruke musikk i større grad som et verktøy i undervisningen for å øke motivasjon og interesse hos elevene også i andre fag enn musikk. Dette ligger mitt hjerte nært, og jeg konkluderer med at riktig bruk av musikk vil kunne bidra til å oppnå konkrete kompetansemål knyttet til norsk og samfunnsfag og i tillegg bidra til elevenes kognitive og emosjonelle utvikling. Det vil også kunne innvirke positivt på sosiale relasjoner og gi en større forståelse av samfunnet vi lever i. Eksempel på dette fra oppgaven kan være analysen av Eilish som vil være høyst relevant i forhold til kompetansemålet om identitet og selvbilde, mens analysen av X og West vil kunne inngå i kompetansemålet som omhandler konflikter og hvordan hindre disse.

Så for å konkludere i forhold til min problemstilling, så fremstår det veldig tydelig at sangartister spiller en betydelig rolle i politikken og i samfunnsdebatten. Med deres store følgerbaser og mediaplattformer når de frem til millioner av mennesker. De får en enorm oppmerksomhet, og med det også makt og ansvar. Som oppgaven viser, så forvaltes dette ulikt. De inntar ulike roller og påvirker på ulike måter. Jeg håper å ha gitt svar på problemstillingen, og gitt et innblikk i muligheten for å ta dette med seg inn i læreryrket.

Abstract

In this thesis, I have chosen to explore the role of music and music artists in American politics and social debate, and to answer questions about how the artists' political commitment manifests itself, and in what way that political commitment is expressed in their music and lyrics. I have chosen to analyze four artists who I believe are relevant, and who covers a relatively broad spectrum within popular music. These are Kanye West, XXXtentacion (X), Billie Eilish and Bruce Springsteen. Through the thesis, you will get to know these four artists well, what concerns them and how they get involved politically in the social debate. I have chosen to use podcasts, interviews and song lyrics analysis as sources to my thesis. Finally, in the thesis I also discuss what opportunities that might arise when using music to a greater extent within school and teaching in order to increase motivation and arouse greater interest in, among other things, text analysis and social studies.

The commitment of the selected artists extends from major political themes such as racism and terror (Springsteen/West) to more individual and personal issues related to mental health and body shaming (X/Eilish). All the four artists also use other platforms than just their music to get their message across. Through their popularity, they also get easier access to other channels, such as podcasts, media/interviews, magazines or social media. The artists also take on different roles towards their followers / fans. Some choose to a great extent to identify themselves with their followers, and relate to them as if they are on the same level (X/Eilish). Others choose to take some distance and stand a bit above their followers, and take a more governing role as a mentor or leader (Springsteen/West). Some are clear that they have a political agenda, while others claim they do not. But what they all have in common, is that through their popularity and their songs, they have a great power of influence which they can use politically in the social debate. I have chosen not to decide whether this is good or not. We live in a democratic society with freedom of speech, where music is one of several channels that can be used to send different messages and debate opinions. Then it is up to the individual to build their own opinion. But over many years, music has proven to be a strong channel for big and small opinions, and to a large extent has made a positive contribution to the political debates.

The last topic I am discussing in the thesis, is to use music to a greater extent as a tool in teaching to increase motivation and interest among students also in subjects other than music. This is close to my heart, and I conclude that if use music wisely it can help our students to achieve specific competence goals related to language and social studies, and also contribute to the students' cognitive and emotional development. It will also have a positive effect on social relationships and give a greater understanding of the society we live in. An example of this from the assignment, could be the analysis of Eilish, which will be highly relevant in relation to the competence target on identity and self-image, while the analysis of X and West could be included in the competence target dealing with conflicts and how to prevent them.

So, to conclude in relation to the question in my thesis, it appears very clear that artists play a significant role in politics and in the social debate. With their large follower bases and media platforms, they reach millions of people. They get enormous attention, and with it also power and responsibility. As the assignment shows, this is handled differently. They take on different roles and influence in different ways. I hope to have given an answer to the problems I aimed to answer, and also given an insight into the possibility of taking this with you into the teaching profession.

Forord

Innleveringen av denne masteren markerer slutten på min tid som student ved HVL. Tiden som student har vært en fantastisk opplevelse, selv med en pandemi midt oppi det hele. Jeg vil takke hver og en som jeg har fått gleden av å møte i løpet av studietiden min, og som har gjort disse 5 årene til noen av de beste i mitt liv.

Jeg vil gi en spesiell takk til min veileder Sissel Rosland, som gjennom hele prosessen har hatt stor tro på dette prosjektet og min relativt utradisjonelle master. Takk for all den tiden du har lagt ned i å svare på mail, komme med tilbakemeldinger og lese utkast. Du har gjennom hele mitt master år vist en utrolig positivitet, og ikke minst forstått meg og hvor viktig dette prosjektet har vært for meg. Du har gitt meg gode innspill og motivasjon til å skrive. Tror ikke jeg hadde klart å fullføre oppgaven uten din støtte.

Det har vært utrolig inspirerende å få jobbe med et tema der jeg har fått muligheten til å kombinere min største lidenskap med en akademisk oppgave. Det har vært oppturer og nedturer, men nå er endelig masteren klar. Det gir en god, men samtidig bittersøt følelse. Etter å ha brukt et år på denne oppgaven, vil det føles rart å ikke måtte tenke på linjeavstander og skriftstørrelse, men likevel veldig deilig.

Til deg som skal lese oppgaven min, så vil jeg anbefale deg å høre gjennom sangene til mine utvalgte artister før gjennomlesing. Dette er for at du skal få et bedre helhetsinntrykk og forståelse.

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
Abstract	4
Forord	6
1. Introduksjon	9
1.1 Tema.....	9
1.2 Problemstilling.....	10
1.3 Egen motivasjon.....	11
1.4 Oppgave struktur.....	12
2. Teori	13
2.1 Tidligere forskning.....	13
2.2 Tidligere forskning innenfor ulike sjangre.....	15
2.2.1 Rap og politikk.....	16
2.2.2 Hip-hop og politikk.....	17
2.2.3 Rock og politikk.....	18
2.3 Hva er politikk?.....	20
2.3.1 Politikk som noe mer enn bare partier og organisasjoner.....	20
2.3.2 Hvilken betydning har musikken i politikken?.....	22
2.4 Rekontekstualisering kan endre inntrykket av musikken.....	23
2.4.1 Kontekst.....	24
3 Metode og kildeutvalg	26
3.1 Intervju og podkast.....	26
3.2 Sangtekstanalyse og utvalg.....	29
3.3 Musikkmagasin.....	30
3.4 Kildekritiske perspektiv.....	31
3.5 Tekstanalytiske innfallsvinkler.....	32
4 Artistanalyse	34
4.1 XXXtentacion – Fra slåsskjempe til terapeut.....	34
4.1.1 Hvem er XXXtentacion?.....	35
4.1.2 Gjennombruddet.....	37
4.1.3 Fra voldsdom til samfunnsengasjement.....	37
4.1.4 X sitt politiske engasjement og rollen han inntar.....	38
4.2 Kanye West – Guds budbringer.....	40
4.2.1 Hvem er Kanye West?.....	40
4.2.2 Joe Rogan podkast - Wests forhold til gud.....	42
4.2.3 Joe Rogan podkast - Problemer i samfunnet.....	43
4.2.4 Lex Fridman podkast – «President 2024».....	44
4.2.5 «Piers Morgan uncensored».....	45
4.2.6 Kanye Wests politiske engasjement og rollen han inntar.....	45
4.3 Billie Eilish - Kvinneforsjempet i ung alder.....	48
4.3.1 Hvem er Billie Eilish?.....	48

4.3.2	Intervju med <i>Vanity fair</i>	50
4.3.3	Intervju med Apple Music	51
4.3.4	Intervjuer knyttet til kroppsbilde	51
4.3.5	Billie Eilish sitt politiske engasjement og rollen hun inntar	52
4.4	<i>Bruce Springsteen – Balansen mellom politisk engasjement og universell appell til hjertet</i>	54
4.4.1	Hvem er Bruce Springsteen?	54
4.4.2	Springsteen og Obama – En endring i USA	55
4.4.3	«A fighting optimism»	56
4.4.4	Variety-intervjuet: musikken som “an affair of the heart”	57
4.4.5	Oppsummering av Bruce Springsteen	58
4.5	<i>Sammenligning av artistanalyse</i>	60
4.5.1	Hvilke politiske temaer kommer til syne gjennom musikken og deres intervjuer?	60
4.5.2	Hvilken rolle inntar artistene overfor sine følgere og samfunnet?	62
4.5.3	Hvordan fremmer artistene sin politikk?	63
5	Sangtekstanalyse	66
5.1	<i>Sanger med politisk budskap knyttet til samfunnet på makro-nivå</i>	66
5.1.1	My city of ruins – Bruce Springsteen	67
5.1.2	Jesus Walks – Kanye West	70
5.2	<i>Sanger med politisk budskap sett på samfunnet på mikro-nivå</i>	74
5.2.1	Idontwannabeyouanymore – Billie Eilish	74
5.2.2	Jocelyn Flores - XXXtentacion	77
5.3	<i>Oppsummering</i>	81
6	Hvordan dette er relevant i forhold til skolen og undervisning	83
6.1	<i>Musikk – relevant i mange fag</i>	83
6.2	<i>Utenom faglige kompetanser knyttet til musikk</i>	85
6.3	<i>Oppsummering</i>	87
7	Avslutning	88
8	Bibliografi	90

1. Introduksjon

1.1 Tema

Tema for denne masteroppgaven er musikkens og musikkartisters rolle i amerikansk politikk og samfunnsdebatt. Musikk har lenge blitt brukt som politisk virkemiddel, og det ble spesielt tydelig i forbindelse med de svartes borgerrettighetskamp på 1950- og 60-tallet. Men i denne oppgaven vil jeg se nærmere på nyere musikk i perioden fra 1990 og frem til nå, og begrense det til USA og noen eksempler derfra knyttet til artister som fronter alt fra kampen mot terror og afro-amerikanernes kamp for likestilling og likeverd i det amerikanske samfunnet, til mer individuelle utfordringer knyttet til mental helse og kroppspress. Temaet dekker altså et relativt bredt spekter fra store overordnede politiske strukturer og samfunnet som helhet, til utfordringer og aktuelle problemstillinger knyttet til enkeltindividet.

Jeg ser dette som et svært aktuelt tema med tanke på mange av de hendelsene som har preget USA de siste årene. Da tenker jeg spesielt på drapet på afro-amerikanske George Floyd, der vi ser tydelige paralleller til borgerrettighetskampen for snart 60 år siden. Et eksempel på dette så vi under tv-sendingen fra Det Hvite Hus rett etter at drapet på George Floyd hadde funnet sted, da folkemengden plutselig bryter ut i allsang av «We shall overcome» av Charles Albert Tindley. Det eksakt samme skjedde etter Martin Luther King sin verdensberømte tale i 1963.

Videre i oppgaven vil jeg presentere og analysere fire amerikanske sangartister, og se nærmere på hvordan de engasjerer seg politisk i samfunnsdebatten, og hvilken påvirkningskraft de har. I tillegg til å analysere en sang fra hver av artistene, vil jeg også utforske hvordan de opptre og fremstår gjennom andre plattformer som i podkaster og intervjuer der de bruker sin påvirkningskraft i saker de engasjerer seg i. Selv om jeg i denne oppgaven har valgt å begrense meg til fire amerikanske artister, vil jeg også drøfte hvordan kultur kan endre kontekst. Dette for at det skal være lettere å forstå hvordan kultur endrer rammene for hvordan man tolker musikk.

Jeg mener også at dette er et tema som i høyeste grad er relevant i forhold til skole og undervisning. De aller fleste elevene har et forhold til musikk og musikkartister, og jeg vil til slutt i oppgaven også drøfte hvilket potensiale som ligger i det å ta musikk inn som en mer integrert del av undervisningen. Spontant skulle man tro at det her ligger uante muligheter for mange elever til å finne økt motivasjon og interesse for flere fag, om man bruker musikk som innfallsvinkel. Dette er et tema som kan være relevant innenfor f.eks. norsk, engelsk og samfunnsfag. Når man analyserer en sangtekst, så ser man etter veldig mye av det samme som man ser etter i en vanlig tekst eller diktanalyse. Den eneste forskjellen er at elevene ofte allerede har et forhold til musikk. De kjenner seg igjen i tekstene, noe som vil gi en større mestringsevne og motivasjon til å sette seg dypere inn i teksten og analysere den.

1.2 Problemstilling

Med utgangspunkt i analyse av intervjuer, podkaster, musikkmagasin og sangtekster fra utvalgte artister, har jeg utarbeidet denne problemstillingen: *Hvordan arter artistenes politiske engasjement seg, og på hvilken måte kommer det politiske engasjementet til uttrykk i et utvalg av tekstene deres?*

I tillegg har jeg operasjonalisert problemstillingen i tre forskningsspørsmål:

- Hvilke politiske saker, bevegelser og mobiliseringer har de ulike artistene støttet?
- Hvilke samfunnsproblemer på både mikro- og makro- nivå engasjerer artistene i seg?
- Hvilken rolle inntar artistene overfor sitt publikum?

For denne oppgaven har jeg valgt å se nærmere på artistene: Kanye West, XXXtentacion, Billie Eilish og Bruce Springsteen. Jeg vil komme mer inn på begrunnelsen av dette valget litt lenger ut i oppgaven.

1.3 Egen motivasjon

Jeg valgte å skrive om temaet musikk, mye på grunn av min store interesse for musikk og mitt tette bånd til musikken allerede fra veldig ung alder. Musikk har en stor og viktig plass i mitt liv og min hverdag, og den spiller en sentral rolle for millioner av unge rundt i verden hver dag. Det er nesten umulig å ikke ha et forhold til musikk, for den er rundt oss nesten hele tiden. Om det er på radioen når du spiser frokost, i head-settet på bussen til skolen, på tv eller andre kanaler, så kan man «flykte» inn i musikken om en trenger en pause fra hverdagen. Det er ingen fasit på hva som gjør musikk så ekstremt viktig for millioner av mennesker, for den påvirker oss alle forskjellig. Det er utrolig hvordan musikk kan påvirke individets hverdag, både psykisk og fysisk. Det kan hjelpe deg å roe nerver før en viktig prøve, eller gi deg det lille løftet du trengte på en ellers tung mandag. Det fasinerer meg hvordan musikk kan gjøre en så utrolig glad, men også så utrolig trist. Hvordan den kan spilles i begravelser, men også på fotballkamp. Selv om musikk kan være til glede og hjelp for oss som enkeltpersoner, kan den også ha enorm makt på en større folkemengde. Dette har vi sett flere eksempler på i mange år, helt tilbake fra 1950 – tallet og frem til i dag. Gode eksempler på dette er «*We Shall overcome*» etter Martin Luther King Jr. sin tale i 1963, eller da studentene ved universitetet i Missouri sang Kendrick Lamar sin verdenskjente «*Alright*». Til å bygge samhold, styrke og mot, bidrar disse sangene med noe helt særegent. De kombinerer velvalgte ord, med en melodi som bygger opp under og forsterker innholdet i teksten. Til sammen ble dette et ekstremt viktig verktøy for å utvikle et felleskap og en kollektiv handlekraft.

Derfor ønsker jeg at også skolen retter mer fokus på dette emnet, og i større grad utnytter den kraften som ligger i god musikk og sterke tekster i undervisningen. Når man ser på det antall timer som blir brukt til tekst- og diktanalyser, så mener jeg at også sangtekst-analyser hadde fortjent en sentral plass i undervisningen. Innenfor samfunnsfag er dette også svært relevant i forholdt til forståelse av kultur, politikk og danning.

Elevene sitter på ekstremt mye ressurser når det kommer til dette fagområdet. Mange av dem hører på musikk som vi litt eldre ikke kjenner til, og de gjør seg sine egne erfaringer, og tolkninger av sangene. En sang fra 1980 – tallet vil gjerne bli tolket på to helt forskjellige måter om du spør en 15- åring og en 50- åring de samme spørsmålene. I tillegg mener jeg bestemt at om man i større grad tar i bruk musikk i undervisningen, så vil dette øke motivasjonen,

spesielt til de elevene som sliter på skolen, og gjerne også de elevene som kommer fra en annen kultur. Denne påstanden kommer jeg til å begrunne i delen om tidligere forskning.

1.4 Oppgave struktur

I denne delen vil jeg forteller kort hvordan de ulike kapitlene er inndelt og hva som skal diskuteres. Teorikapittelet legger grunnlaget for mine argumenter knyttet til oppgavens relevans. Her drøfter jeg politikk-begrepet som analysen vil forholde seg til, og jeg ser nærmere på tidligere forskning knyttet opp mot musikk og politikk, og mot de spesifikke artistene og deres musikalske sjangre. Jeg ser også kort på kontekstens rolle og hvordan kontekstualisering fungerer i tolkningen av sangtekster. I metodekapittelet drøfter jeg mine forskjellige metoder, og kildeutvalget jeg har brukt i løpet av oppgaven. Kapittelet «Artistanalyse» utgjør det største kapittelet i oppgaven, og er et av to analysekapitler. Her analyserer jeg mine utvalgte artisters intervjuer og podkaster, og undersøker hvilke tema de interesser seg for, hvordan de velger å få frem sitt budskap, og hvilken rolle de velger å ta i media og overfor sine følgere.

- Det neste analysekapitlet (kapittel 5) «Sangtekstanalyse», bygger på en analyse av et utvalg av artistenes sanger, og undersøker også om det kan trekkes noen linjer mellom deres intervjuer og sangene.
- I kapittel seks, «Skolerelevans» skal jeg se på hvilke områder denne oppgaven kan være relevant i forhold til min jobb som lærer, og hvordan jeg kan knytte dette temaet opp mot undervisning i samfunnsfag og andre fag.

Oppgaven avrundes med avslutningskapitlet (kapittel 7), der jeg oppsummerer hele oppgaven og svarer på mine problemstillinger.

2. Teori

2.1 Tidligere forskning

I dette kapitlet vil jeg redegjøre kort for tidligere forskning knyttet til sammenhengen mellom musikk og politikk, og effekten musikken kan ha både fysisk og psykisk for oss mennesker. Dette er viktig for å plassere min egen oppgave inn i et større forskningsfelt, men også for å skape en teoretisk plattform for mine egne refleksjoner om hvorfor dette er et relevant tema.

Statsviter John Street slår fast at musikk gjennom flere tiår har vært en viktig plattform for motstand rundt ulike temaer. Dette kan være alt fra slavesanger, antikrigsanger og punk-musikk der man snakker om hverdagslivet, eller rap og hip-hop der det synges om et korrumpert samfunn. Han sier videre at musikk har gitt opposisjonen en stemme. Dette begrunner han ved å si at selve oppmerksomheten rundt sangene, gir motstanderne rom for å uttrykke sine meninger (Street, 2003, s113-130, referert i Ekrem 2021, s3). (Ekrem, 2021)

Som nevnt innledningsvis er borgerrettsbevegelsen i USA, som oppsto på 1950 – tallet, et veldig godt eksempel på hvordan musikken blir brukt gjennom ulike sosiale bevegelser. Sosiologen Ron Eyerman som har sett på flere sosiale bevegelser, inkludert borgerrettsbevegelsen, har gitt denne bevegelsen navnet «*The singing movement*» (Eyerman, 2002, s443-458, referert i Ekrem 2021, s3). Grunnen til at han har gitt den nettopp dette kallenavnet, er at man i bevegelsen kan se en klar sammenheng mellom musikk og politikk. Dette kan igjen illustreres ved at når man tenker på borgerrettsbevegelsen, så tror jeg veldig mange tenker på Martin Luther King jr., sin tale, og allsangen av «*We shall overcome*». Dette illustrerer hvor stor plass musikken fikk gjennom årene med borgerrettsbevegelse. Et annet eksempel på hvordan musikken fikk stor plass gjennom borgerrettsbevegelsen, er hvordan Freedom Singers spredde budskapet sitt. I Brian Ward sin artikkel: “*People Get Ready*”: *Music and the Civil Rights Movement of the 1950s and 1960s*, forteller Ward om hvordan The freedom Singers så på seg selv som “*a singing newspaper*” (Ward, 2019). Ward forklarer The

Freedom Singers som en gruppe som spredde budskapet til de svarte gjennom sang, konserter og intervjuer (Ward, 2019).

Eyerman skriver videre at det afroamerikanske folket kjente en tilhørighet og en samlende følelse gjennom musikken. Til slutt legger Eyerman til at musikk og politikk har en klar sammenheng, og at populærmusikken var et viktig verktøy til å snu negative fordommer mot andre og holdninger i samfunnet under borgerrettsbevegelsen på 1950 og 60 – tallet (Eyerman, 2002,s443-458, referert i Ekrem 2021, s3).

Videre har sosiologen Rob Rosenthal undersøkt hvilken funksjon musikken har i sammenheng med sosiale bevegelser. Han beskriver hvordan musikk kan føre til mobilisering av mennesker, rekruttering og opplysning av folket. Som et eksempel på dette trekker han frem «*The Freedom Singers*» under borgerrettsbevegelsen (Rosenthal, 2008, s11-24, referert i Ekrem 2021, s4). Han ser på dette bandet som grunnlaget for informasjonsspredningen under borgerrettsbevegelsen. Bandet reiste rundt i landet og fortalte gjennom sangene sine hvordan forholdene var, spesielt i sørstatene. I tillegg så understreker han at det ikke bare er sangene i seg selv som har stor innvirkning på folk. Det er alt rundt bandet som også fikk stor påvirkning slik som konserter, intervjuer og radiosendinger (Rosenthal,2008, s11-24, referert i Ekrem 2021, s4). Dette synes jeg er et utmerket eksempel som viser hvor stort spekteret er når det kommer til musikk og dens makt. Artister har ikke bare påvirkningskraft gjennom den enkelte sang, men også gjennom deres tilstedeværelse i media. Alt som blir sagt eller gjort offentlig kan bidra i både positiv og negativ retning. Artistene bidrar gjennom å prege og påvirke folkemengden på mange ulike måter. En sang kan så klart være hovedmålet for å fremme et budskap på, men en populær sang åpner også andre dører som gir deg muligheten til å ytre dine meninger. Dette skal jeg se nærmere på senere i oppgaven.

På den andre siden så trenger ikke musikk bare å ha en innvirkning på oss gjennom følelser, tilhørighet eller opplysning. Den kan også ha en direkte fysisk påvirkning. Musikk er et område det har blitt forsket mye på, og det fremstår med all tydelighet at musikken på mange måter påvirker oss positivt, også fysisk. Lege, musiker og forfatter Audun Myskja og Professor Morten Lindbæk påpeker i sin artikkel at det allerede på 1920-tallet ble oppdaget at musikk har en direkte fysisk påvirkning på kroppen vår (Myskja & Lindbæk, 2000, s1182-1185). De

nevner at den kan ha en innvirkning på for eksempel blodtrykk og puls, og at den kan virke avspennende, aktiviserende eller stabiliserende. De diskuterer også hvordan ulik musikk har forskjellig effekt. Musikk med en roligere melodi, vil virke mer avslappende på testpersonene og redusere produksjonen av stresshormoner, mens en sang med høyere tempo, vil føre til det motsatte (Myskja & Lindbæk, 2000, s1182-1184).

Forsker, musikkterapeut og musiker Viggo Krüger, støtter også tankegangen om at musikk kan lindre både den fysiske og psykiske smerten hos et menneske. Han sier i en podkast med universitetet i Bergen at han har observert at flere pasienter, både unge og gamle, greier å kommunisere, synge, eller snakke om tidligere opplevelser med en gang en kjent sang blir spilt (UibPopviten, 2019). Han nevner videre at riktig musikk hjelper kroppen å frigjøre endorfiner og dopamin. Dette er hormoner hjernen tenker på som «lykkehormoner». Disse hormonene blir frigjort når du gjør noe du liker, eller når du føler deg fornøyd og glad. Musikk ble også brukt terapeutisk etter andre verdenskrig for soldatene som slet med angst og posttraumatisk stresslidelse (PTSD). Denne terapien bidro til bedre søvnkvalitet og bedre konsentrasjonsevne (UibPopviten, 2019).

2.2 Tidligere forskning innenfor ulike sjangre

I det forrige delkapittelet fokuserte jeg på tidligere forskning og på hvordan musikk kan bli brukt politisk, og hvordan musikk kan påvirke mennesker. Videre i dette kapitlet skal jeg drøfte et utvalg forskningsarbeider som undersøker hvordan politikken kommer til syne i sjangrene Rap, Hip-Hop og rock. Jeg skal se på likhetene mellom sjangrene, men også forskjellene. Jeg har valgt å plassere Kanye West og Billie Eilish i kategorien hip-hop, XXXtentacion i rap og Bruce Springsteen i rock.

2.2.1 Rap og politikk

Rap har siden 1990 – tallet hatt en stor vekst, og nåtidens mestselgende artister har sine røtter godt plantet i rap – sjangeren. Det hele startet med de legendariske rapperne Notorious B.I.G og 2Pac, og utviklet seg til rappere vi har i dag som Eminem og Kendrick Lamar. I dag er rap en av de største sjangrene innenfor musikk, og en av de største bidragsyterne i forhold til musikalske ytringer om politikk og samfunnsutfordringer.

I artikkelen til Catherine Beighey og Prabha Unnithan «*Political rap; The music of oppositional resistance*” forteller de at politisk rap begynte på 1990 – tallet, og raskt overtok for rhytm&blues som den ledende sjangeren for afro-amerikanere (Beighey & Unnithan, 2012, s133-140). Videre skriver Beighey og Prabha at rapen kom fra perspektivet til både den svarte befolkningen og datidens arbeiderklasse. Musikken ble brukt for å fremme afro-amerikanerens kamp mot rasisme og forskjellsbehandling. Budskapet er ofte formidlet gjennom enkeltindividets egne opplevelser. Videre i artikkelen viser Beighey og Unnithan til en tidligere studie som oppsummerer noen vanlige temaer som rapen problematiserte:

- Dårlige økonomiske muligheter
- Dårlige muligheter for utdanning
- Forskjeller innenfor helsevesen
- Urettferdig behandling knyttet til kriminalitet
- Politivold
- Stigmatiseringen av dem gjort av media

(Beighey & Unnithan, 2012, s. 135-136)

Til slutt så oppsummeres artikkelen med at rap i stor grad kritiserer samfunnet rundt artistene, og musikken blir brukt som et verktøy til å få frem artistenes meninger til større folkemengder. Samtidig så har musikken også en evne til å skape en samlende følelse blant afro-amerikanerne. Måten artistene skaffer seg oppmerksomheten til media på, er gjennom å forstyrre den dominerende konsensusen som finnes. Dette kan illustreres gjennom for eksempel Ice Cube, som gav ut albumet *AmerKKKan's most wanted* i 1990, som et symbol på hvordan samfunnet behandler de svarte. Et annet eksempel på det å måtte være

kontroversiell for å skaffe seg oppmerksomhet, er å bruke svært vulgære album-cover som skal frontes i alle platebutikker i landet.

I en artikkelen «Introduction - Enigma Embodied: The Curious Complexity of Kanye West» av Daniel White Hodge, skriver Hodge blant annet om hvordan det ble stilt spørsmål om hvordan religion tilhørte hiphop. Derfor ble det viktig for Hodge å studere en artist som både hadde religiøse budskap i sangene sine, og en personlighet som gjorde at folk lyttet når han snakket. Der endte han opp å studere Kanye West (Hodge, 2019). Dette er også interessante og nyttige refleksjoner i forhold til min oppgave. Dette betyr at West er en artist om er blitt forsket på og er attraktiv i forhold til analyse, grunnet hans sterke tilhørighet til kirken.

2.2.2 Hip-hop og politikk

Det som er viktig å presisere først av alt, er forskjellene mellom rap og hip-hop. Artist og politikk – aktivist KRS-one nevner i sangen sin *Hip-hop vs rap* at «Rap er noe du gjør, hip-hop er noe du er» (KRS-one, 1993). Dette kan man forstå som at hip-hop er livsstil, mens rap er en aktivitet som ofte blir praktisert innenfor hip-hop miljøet. Hip-hop er ifølge organisasjonen Next-level en kultur som består av fire kategorier: graffiti, dans, dj-ing og mc-ing (Next level, 2018). Next-level er en organisasjon støttet av staten og universitetet i Nord-Carolina, der dens visjon er å bruke hip-hop til å knytte forskjellige kulturer sammen (Next level, 2018).

Ice-T hevdet i et intervju gjort med den kjente radioverten Sway Calloway i 2012 at Dj-ing er det man kaller en person som er DJ, og mc-ing er det man kaller en person som har en tilstedeværelse og som eier scenen når han eller hun opptrer. Dette er ikke det samme som en rapper. En rapper kan kun underholde via sine mest populære sanger, mens en MC kan underholde på flere måter (Ice-T, 2012). Hip-hop er altså mye mer enn bare rap, og det er også derfor forskjeller mellom hvordan rap og hiphop påvirker politikken.

Man kan se på det slik at rap er et av verktøyene som blir brukt innenfor hiphop. Når hip-hop blir brukt for å kritisere samfunnet, så vil ikke dette kun være gjennom sangen, men også gjennom alt annet de gjør. Mens rap primært er en tekst, er hip-hop mer en livsstil. Slik

fungerer det også når de forskjellige sjangrene blir brukt for å kritisere samfunnet. Et godt eksempel på en hip-hop-gruppe som kritiserte staten og spesielt politiet, er N.W.A. Denne gruppen var hatet av politiet og av staten, men til tross for dette nektet de å la seg temme og fortsatte å opptre og lage sanger.

I en artikkel skrevet av Summer Harlow og Anna Benbrook, nevnes det at helt siden 1970 - tallet har hip-hop hatt en sterk stemme, spesielt rettet mot politivold og urettferdig behandling av de svarte (Harlow & Benbrook, 2017, s 352). Dette viser oss at som i rap, er også dette temaer som er viktig for hiphop-samfunnet. Videre i artikkelen argumenteres det for at hip-hop- artister utgir sanger, men også bruker sosiale medier som twitter for å vise sin støtte for organisasjoner som BLM (Harlow & Benbrook, 2017, s 352). Dette betyr at artistene bruker både den allerede oppbygde plattformen sin, men også sine musikalske talenter til å utgjøre en forskjell. Harlow og Benbrook henviser også til en studie som sier at «*hip-hop to be a key not only for California youth around social injustice issues, but also for shaping identity and community*» (Harlow & Benbrook, 2017, s356).

Det er lite forskning på både Eilish og X, men dette er også noe av det som gjør det ekstra spennende å analysere. Likevel så ser jeg dem som særdeles relevante artister i forhold til min problemstilling.

2.2.3 Rock og politikk

Av alle de tre sjangrene jeg har valgt å inkludere i denne oppgaven, er rock kanskje den sjangeren som er den mest brukte sjangeren når det gjelder politikk. Kjente temaer innenfor rocken er politikk og krig, menneskerettigheter og forskjeller i samfunnet. De største rocke-profilene på 1980 - tallet var på en aller annen måte politisk involvert. John Lennon sin sang *Imagine* handler om krig og fred, Bruce Springsteen sin sang *Born in the USA* handler om menneskerettigheter og Rage Against the Machine sin sang *Killing in the name* handler om politivold og forskjeller i samfunnet. Rock er også den sjangeren der det er lettest å gjenkjenne politikken i sangene, og budskapet er veldig eksplisitt.

Kristine Weglarz forteller i boken sin *Political rock*, at rock helt siden 1960-tallet har utfordret lederne i samfunnet i forhold til politikk og ideologier (Weglarz, 2013). Hun mener at det er 1960-talls-rocken som har formet hvordan rock blir sett på i dag. Tett knyttet til politikk, grunnet band som *The Beatles*, *The Rolling Stones* og *The Doors*. (Weglarz, 2013)

Weglarz hevder at man kan definere dem som støtter politisk rock som: «*Such audiences not only love the music, they relate to the artist's political message as well, and integrate it into their political lives. Life, lyric, sound and movement are integrally connected. If we ignore any of those elements, we fail to properly decode the meaning of the music, much less its social.*» (Weglarz, 2013, s16). Videre forteller Weglarz at rock ble sett på som rebell-sjangeren, og bl.a. på 1980 – tallet ble det sunget mye om problemer som rammet hele, eller store deler av landet. På 1990 – tallet derimot ser man en endring i hva som blir sunget om i rocken. Det utvikler seg til litt mer i retning av samfunnsmessige temaer som rasisme, homofili og likestilling. Dette var temaer som det før ikke var særlig vanlig å snakke om i sangene innenfor rocke-sjangeren.

Som nevnt tidligere, så er Springsteen kjent som en veldig politisk artist. I artikkelen til Susan Hamburger nevnes det at hans album «*The rising*» blir sett på som et «*healing album, and it helped us understand and gave us hope*» (Hamburger, 2012). Hamburger nevner videre at Springsteen ikke bare har laget et album som tar for seg et perspektiv av handlingen, men flere forskjellige vinkler, slik at alle kan føle en relasjon til albumet. Hun mener at det er fire hovedtemaer i albumet: «*Love and loss, everyday people og resurrection*» (Hamburger, 2012). Disse temaene blir drøftet gjennom forskjellige sanger, og hver sang tar for seg en av disse temaene. Dette viser at Springsteen tar i bruk flere typiske virkemidler innenfor tekstanalyse, som for eksempel symbolikk og metaforer.

2.3 Hva er politikk?

I denne oppgaven er en av hovedpunktene i min problemstilling å finne ut hvilken rolle artistene og deres sanger, samt deres oppførsel i media, spiller inn mot politikken og samfunnet i USA. Det er derfor viktig for meg å definere hva jeg mener med politikk. Det perspektivet veldig mange har når de hører begrepet politikk, er gjerne partier, demokrati, rettferdighet og likeverd. Dette er selvsagt en del av politikken, men det ligger så mye mer i dette begrepet som ofte ikke får like mye oppmerksomhet. Mye av grunnen til dette er jo at i lærebøkene man forholder seg til på skolen, så er det primært det store politiske bildet man får undervisning i. Det er også denne delen av politikken man i stor grad får se på tv og på nyhetene. Dette er en relativt smal politikkforståelse. Jeg ser gjerne at vi tilstreber en bredere forståelse av begrepet, og ser nærmere på hvordan musikken bidrar til å knytte mennesker sammen og skape et sosialt rom der man tolker musikken gjennom sin egen situasjon, og kan relatere til budskapet gjennom sangen. Dette gjør at man føler en tilhørighet knyttet til andre mennesker, men også til artisten selv. Dette gjør det også lettere å bearbeide egne følelser gjennom artistene og deres musikk. Ved å bruke et bredere politikk-begrep, tror jeg også at flere mennesker vil kunne føle at dette virkelig betyr noe for dem. Da blir det ikke bare noe abstrakt og vagt som de fleste føler at de ikke har noe kunnskap om. Et tema som jeg vil diskutere senere i oppgaven er mental helse knyttet til musikk. Dette er et tema som i nyere tid har blitt stadig mer aktuelt i politikken og i dagens samfunn, og derfor også står sentralt i mange artisters sanger og budskap. Artisters ureddhet for å snakke om slike tema, og ikke minst det å ikke være redd for å snakke om sine egne problemer, har bidratt til å gjøre dette til et mindre tabubelagt tema å snakke om.

2.3.1 Politikk som noe mer enn bare partier og organisasjoner

Som nevnt over så vil jeg fremme en litt videre innfallsvinkel på politikk, og hvorfor jeg mener at det er legitimt å snakke om for eksempel mental helse når vi snakker om politikk.

Her har jeg blant annet blitt inspirert av en diskusjon under «Vill vill vesten»- musikkfestival fra 2016, der det ble diskutert politikkenes rolle i musikken i nåtidens form i forhold til hvordan

det var for 50 år siden. «Vill vill vest- festivalen» er den største festivalen på Vestlandet, og har som hovedmål å hjelpe nye artister å bygge nettverk og hjelpe dem ut i musikkbransjen (Vill vill Vest). Alle referanser til diskusjonen i dette panelet blir hentet fra Ballade.no og Aslaug Olette Klausen, som har laget en artikkel om politikk- begrepet og om det viktigste som ble tatt opp under paneldiskusjonen (Klausen, 2016).

I dette panelet satt Emir Hindic (Frontfigur i Sushi x Kobe), Edvard Valberg (Vokalist i bandet Honningbarna), Haley Shea (Vokalist i bandet Sløtface), Sverre Knutsen (Artist og forfatter) og Alba Falch Nesheim (gjennomsnittlig musikkinteressert). Mellom disse fem har vi mange forskjellige innfallsvinkler, meninger, erfaringer og perspektiv på musikk og politikk, og det er nok også derfor de har blitt valgt til panelet.

Temaet for diskusjonen var «Hvor ble det av budskapet», og det de ville finne ut av var hvor engasjementet for politikk var og hvordan det politiske budskapet hørtes ut i 2016. Deltagerene blir veldig fort enige i at alt kan regnes som politikk. Shea sier i løpet av panelet; *«Alt er politisk. Det personlige er politisk. Jeg er lei av musikk som ikke betyr noe. All musikk som kommer fra noe ærlig, er politisk.»* (Klausen, 2016). Selv om alle sa seg enig i dette, opplevde de likevel også at det å lage noe som ble tolket som politisk musikk, ofte førte til at det ble satt en «merkelapp» på dem, og at slike merkelapper fikk større konsekvenser enn det gjorde før i tiden. Videre sier Valberg at en utvidet forståelse av politikk vil kunne trekke flere inn i politikken også. Han sier at for at man skal kunne få flere inn i politikken, så må den bety noe for dem, og det er nettopp her musikken kommer inn. Som nevnt tidligere så har de aller fleste et forhold til musikk og musikken kan på det viset være en måte å få mennesker inn i politikken på. Valberg sier det at; *«når man snakker om politikk, særlig mellom musikere og publikum, så svarer de: Nei det kan jeg ikke noe om, eller dette er jeg usikker på»* (Klausen, 2016). Han tror at folk flest tenker på politikk som de store tankene, og da blir de gjerne lett distansert fra det hele. Videre hevder han at man nå må lete etter litt andre momenter for å finne det politiske i sangene. Dette er selvfølgelig også forskjellig fra lytter til lytter og knyttet til den enkeltes kontekst. Noen kan se et budskap, der andre ikke ser noe som helst. Likevel konkluderer han med at politikken i sanger i dag ligger i det uforutsigbare. Han liker ikke de gamle rammene for hva som gjør en artist eller band politisk, og vil heller at det skal være mer flytende – og at man ikke burde måtte sette en merkelapp på spesifikke band.

Haley Shea derimot er veldig tydelig på at hun og hennes band er et politisk band, og er ikke redd for denne merkelappen (Klausen, 2016). Hun mener at hun som artist kan bruke den plattformen til å bringe frem sitt budskap. Hun sier at de som hører på musikken hennes, er også de som er enig med hennes budskap. Så hun tviler på at hun overbeviser noen gjennom musikken hennes, men mer forsterker den troen de allerede har. Også Shea ser på seg selv og bandet som et forbilde, grunnet den plattformen de har bygget opp.

2.3.2 Hvilken betydning har musikken i politikken?

Det var ikke bare «*Hva som var politikk?*» som ble diskutert under «Vill vill vest»- festivalen i 2016. Samme dag var det også en debatt om «*Hvilken betydning musikken har i politikken?*». Her var det postdoktor og medieviter Torgeir Uberg Nærland som på bakgrunn av sin forskning uttalte seg om hvilke funksjoner og betydning den har for folk i dag. Han nevner som sagt tidligere, at musikken skaper et samhold mellom mennesker, at spesifikke sanger blir selve symbolet på ulike bevegelser. Han ser på dagens musikk som en indirekte kraft, altså et pre – politisk nivå. Dette vil si at musikken betyr noe for oss mennesker på den måten at den hjelper oss å danne et bilde av samfunnet vi lever i. Musikken blir da et verktøy til å enten bekrefte våre tanker, eller utfordre dem. Nærland snakker videre om at han ser en trend med flere politiske sanger i nyere tid enn det som det var når det som ofte er kalt «*ironigenerasjonen*» dominerte, dvs. den generasjonen som ble født fra 1970 – tallet til 1980. For disse menneskene var politiske sanger lave i kurs. Han mener at man har gitt mer slipp på denne tankegangen i dag, og at det begynner å være mer rom for politiske tekster og det er også blitt «kulere» å lage slike sanger (Klausen, 2016).

Nærland stiller seg også litt kritisk til panelet sin idé om at alt er politikk. Han sier at han er enig i at begrepet bør utvides, men at det likevel bør avklares og avgrenses. Dette mener han fordi at han frykter for at selve begrepet blir vannet ut. Han påpeker også at dagens politiske artister stort sett ikke er forankret i større bevegelser, slik som det var på 1970 – 1980 tallet. Dette kan også være et argument om at selve politikk-begrepet er blitt tolket videre innad i musikken. Til slutt runder han av med at det generelt er vanskelig å fastslå hvordan politikken

kommer frem i musikken, men at det er en kombinasjon mellom selve sangen, melodiene og hvordan artistene oppfører seg både på og utenfor scenen (Klausen, 2016).

Nærland vektlegger også i sin avhandling *Music and the public sphere* at selv om musikken ikke er direkte koblet til tradisjonell politisk agenda, organisasjoner eller aktører, så er den en del av den offentlige diskursen og vil derfor også bli politiske signifikant (Nærland, 2015). Dette ser jeg på som at Nærland mener at musikken vil ikke være et direkte verktøy i forhold til politikken, men heller en inndirekte forsterker på mange forskjellige plan. Disse momentene vil også være sentral i min analyse videre i oppgaven, med tanke på at jeg ser på det politiske budskapet til artistene som ikke nødvendigvis er politisk i den tradisjonelle beskrivelsen.

2.4 Rekontekstualisering kan endre inntrykket av musikken

En annen faktor som vil være veldig interessant å reflektere rundt når det kommer til sammenhenger mellom musikk og politikk, er kulturkonteksten. Kultur er noe som er forskjellig i alle verdens land, og også internt i landene. Forskjellig oppvekst og forskjellige erfaringer vil kunne ha en effekt på hvordan man tolker sanger, og hvilken effekt sangen har. Det som også kan være en svært viktig faktor til at ikke alle vil kunne relatere til utenlandske sanger er også språket. Språk er en åpenbar barriere som hindrer flere i å forstå sangene fullstendig.

Grunnen til at jeg her vil trekke fram noen eksempler fra norsk musikk, er fordi at dette kan gjøre det lettere for deg som leser å forstå, når det er snakk om en kjent kultur. Jeg har valgt amerikanske artister, så derfor vil det være mer relevant å se på den amerikanske kulturen for oppgaven. Kulturen kommer du deg aldri unna, så derfor vil jeg påstå at en sang fra en norsk artist som synger om forholdene i Norge, vil være noe de fleste vil kunne tolke eller ha en formening om.

Rekontekstualisering er en viktig faktor innenfor kontekst. Dette er hvordan sanger blir preget av mottagelsen i nye kontekster. Et eksempel på dette i Norge er en ny trend at nye artister blåser nytt liv i eldre sanger fra eldre band og artister. Eksempler på dette vil være den

populære tv – serien «*Hver gang vi møtes*» der kjente norske kjendiser tolker hverandres sanger. I årets sesong (2023) tolker 19 år gamle Emma Steinbakken den 17 år gamle låten «*Floden*» av Bjørn Eidsvåg. Dette gjør at ungdommen i dag oppdager eldre musikk. Men det som gjør at sangen treffer dem, er små endringer i teksten, som gjør at den vil være mer relaterbar for dem. Et fantastisk eksempel er nettopp «*Floden*» som er blitt endret på av Emma Steinbakken. I originalen synger Eidsvåg; «*Eg lure no på, koffor bade e 'kje meir i det*» (Eidsvåg, 2006). Men dette vil være for mange vanskelig å sette seg inn i, og ikke minst relatere til. Derfor endret Emma Steinbakken dette til «*Jeg lurer nå på, hvorfor går jeg ikke mer for det*». Akkurat denne strofen treffer tusenvis av ungdommer som kanskje sliter med å være seg selv 100%, kle seg slik de vil, eller åpne seg selv for en annen person. Dette er problemer ungdommer over hele Norge sliter med, og nettopp derfor har den nye versjonen blitt enorm populær. Den har siden 21. desember blitt streamet 10 000 000 ganger på Spotify (Steinbakken & Eidsvåg, 2022). En sang som tidligere var ment som en mer religiøs sang knyttet mot hvordan man skulle la kjærligheten ta over livene våre, har blitt til en hymne for å tørre mer i livet og ikke la frykten ta over livene våre.

2.4.1 Kontekst

Kontekst er en viktig faktor i forhold til hvordan man velger å lytte til og tolke ulike sanger, men også for å kunne forstå hva artisten følte på når de skrev de forskjellige sangene. Dette er noe som jeg vil komme nærmere inn på senere i oppgaven. Om man er klar over omstendighetene rundt artisten når han eller hun skrev sangen, vil man ofte endre innfallsvinkel på sin tolkning av sangene. Om sangen er knyttet til en spesiell hendelse eller en kultur, vil kulturen eller hendelsen ha en forsterkende effekt på lytterne som har de samme erfaringene som låtskriveren.

I en Ted-talk med podkastverten Cole Cuchna diskutere han hvordan kontekst kan endre dynamikken og inntrykket en sang gjør med lytterne (Cuchna, 2022). Cuchna som har en grad innenfor *Music composition* fra California State University, bruker sin podkast til å analysere populærmusikk, med de samme verktøyene som ofte blir brukt innenfor analyser av klassisk

musikk. Videre i TED-talken snakker Cuchna om hvor viktig kontekst kan være. Han sier i TED-talken:

“The new music produced today, teach me more about the world as I living in today, teach me more about experiences that are far from my own. After all the music made today is a herniating a reflection of today. And what better way to learn more about the world we live in, than to study it`s music that is producing in real time“ (Cuchna, 2022)

Dette sier oss at musikken reflekterer samfunnet rundt oss, og da også artistene som skriver sangene. Så for å kunne gå dypere inn i analysen, er det viktig at man klarer å sette seg inn i artistene situasjon, før man ser gjennom teksten.

Selv om det er interessant å tolke sanger i forhold til konteksten til artistene, så ser jeg også på det som interessant å tolke sangene med en annen kontekst enn artistens liv og erfaringer. Dette gir oss en indikator på hvilken universell appell sangen kan ha, og om det er en sang som ikke er avhengig av en bestemt artist-kontekst for å ha en påvirkning på lytterne.

3 Metode og kildeutvalg

Videre i oppgaven skal jeg ta for meg tre ulike kildetyper. Intervju/podkaster, musikkmagasin og sangtekster. Ved hjelp av de tre ulike kilde-typene vil jeg kunne tilegne meg kunnskap både gjennom primærkilder, men også sekundærkilder. Jeg vil også til slutt ta for meg kritiske kildeperspektiv.

I dette kapitlet skal jeg også ta for meg de ulike metodene jeg har brukt for å finne svar på min problemstilling. Jeg har brukt en kvalitativ studie med to typer kilder: Intervju og sangtekster. Derfor skal jeg i dette kapitlet dele det opp i 3 ulike delkapitler. I det første skal jeg begrunne mine valg av artister og mine valg av sangtekster. Så skal jeg ta for meg intervju som metode. Hvilke forutsetninger jeg hadde i forhold til det materialet jeg hadde å jobbe med, og drøfte fordeler og ulemper med intervju. Til slutt skal jeg ta for meg tekstanalyse og se på forhold mellom melodi og tekst, ulike punkter som er viktig å se etter i en tekstanalyse som metaforer og symbolikk, og til slutt identitetsfunksjoner

3.1 Intervju og podkast

En stor del av mitt kildemateriale for denne oppgaven vil være intervjuer og podkaster som er blitt gjort med de relevante artistene. Selv om intervju og podkast for mange vil kunne tolkes som det samme, så vil jeg presisere hvorfor jeg ønsker å kombinere begge når jeg søkte informasjon om hvordan artistene presenterer seg selv og sine prosjekt. Alle podkastene jeg har valgt, er også som video. Dette gjør at man også kan lese kroppsspråket til artistene i tillegg til de muntlige svarene.

Ann Therese Lotherington sier i boken *Intervju som metode* at det viktigste verktøyet til intervju som metode er at du vil finne ut av hvordan en person tenker eller føler. Intervju hjelper deg å få et innblikk inn i en persons perspektiv og virkelighet (Lotherington, 1990). Grunnen til at man velger å intervju disse spesifikke personene, eller analysere andres intervju (som i min oppgave), er fordi en tenker at personen sine perspektiver er verdifulle i forhold til ens studie. Dette er selvfølgelig svært relevant, grunnet at en del av min

problemstilling og forskningsspørsmål er rettet mot hvordan artistenes rolle har innvirkning på politikken og samfunnet rundt oss.

De fleste av mine intervjuer og podkaster er hentet fra nettsiden Youtube.com. Dette er et digitalt arkiv der man blant annet kan søke etter videointervju av artister. De artistene jeg har valgt intervjuer av og som jeg vil analysere er: XXXtentacion, Kanye West, Billie Eilish og Bruce Springsteen. Grunnen til at jeg har valgt akkurat disse er at de representerer mange forskjellige aspekter av temaet for min masteroppgave, og på den måten tilfører mangfold til oppgaven. Hver artist bringer hver sine aspekter i forhold til deres rolle i politikken og samfunnet. Her strekker det seg fra mental helse, til rasisme, krig og terrorisme. I tillegg så kommer artistene fra forskjellige musikalske sjangre, så det kan være spennende å se på hvilke eventuelle forskjeller eller likheter dette bidrar til når de skal spre sitt budskap. Jeg kan selvsagt ikke generalisere på bakgrunn av dette utvalget, men de mønstre og sammenhenger jeg finner, kan danne utgangspunkt for hypoteser. Til slutt så er også disse artistene valgt grunnet tilgjengeligheten av deres intervjuer, og det at det er finnes mye tilgjengelig materiale med dem.

Den mest brukte typen intervju, er det som man kaller for semistrukturert intervju. Dette er når man ikke har satt opp alle konkrete spørsmål til den som blir intervjuet, men heller tema som kommer til å bli tatt opp i løpet av intervjuet (Dalen, 2011). Det er også denne typen intervju jeg har valgt å fokusere på når det kommer til de intervjuene jeg har valgt ut. Jeg ser på dette som den mest effektive intervjuformen, for da vet man hva man skal forholde seg til, uten av man blir bundet til manus eller spesifikke spørsmål. Jeg personlig får dessverre ikke gjennomført noen egne intervju med de utvalgte personene, og det er så klart både fordeler og ulemper ved dette. De negative sidene med dette er at jeg ikke får spurt akkurat de spørsmålene jeg selv hadde ønsket. På den andre siden, så er de intervjuene jeg ser gjennom gjennomført av erfarne profesjonelle journalister som er kvalifisert til å få ut det beste av hver person.

I tillegg til intervju, så vil jeg også begrunne hvorfor jeg har valgt å ta med podkaster i denne oppgaven. Podcast har mange likheter med intervju, men er også svært ulik på andre måter. Det som skiller seg mest ut med podkaster er lengden. En podcast varer gjerne i 1.5 til opp til

3 timer. Dette gjør at man som podkastvert, får mye mer tid med personen. Man får tid til å bli kjent med dem, og kanskje viktigst av alt, man får muligheten til å opparbeide seg tillit hos den man intervjuer. Det er mye vanskeligere om man kun har 10 – 15 minutter, og når man bare er en av mange som skal intervjuer samme person. I en podkast er det heller ingen grenser for hva du kan snakke om. Det er ingen andre enn verten som bestemmer hva det skal snakkes om, slik det gjerne er under et intervju som for eksempel gjøres av et produksjonsselskap. Dette kan så klart slå ut begge veier. Om intervjueren/podkastverten ikke klarer å styre samtalen til det han selv ønsker å vite, kan lytteropplevelsen bli litt rotete og kaotisk.

Jeg har i tillegg til podkaster valgt en rekke intervjuer fra forskjellige nyhetskanaler og aviser, der spørsmålene til artisten allerede er planlagt, og artistene vet hva som kommer i løpet av intervjuet. Det er ikke noe spesifikt grunnlag for mine valg av intervjuer, de er kun basert på om jeg mener de tar for seg noe viktig i forhold til min oppgave. Podkastene på den andre siden, har jeg valgt med omhu. De podkastene som er med i oppgaven min er: *No jumper podkast*, *Joe Rogan Experience*, *Lex Fridman podcast* og *Pierce Morgan unscored*. Disse er valgt fordi de bringer forskjellige intervjustiler, og ulike typer media. *No jumper* representerer den minst kritiske podkaster i forhold til i hvilken grad de velger å utfordre gjestene. Dette er også den podkasten med mest «kompis-stemning», der de snakker om alt og ingenting. Jeg valgte denne podkasten fordi man får en veldig avslappet stemning, og praten går veldig lett. «*No jumper*»-podkasten er også den minst kommersielle av de fire. Denne podkasten er særlig opptatt av artister som ikke helt har brutt gjennom blant folk flest, men som er godt kjent innenfor sitt musikkfelt.

Joe Rogan sin podkast er blitt valgt fordi Rogan er mer nysgjerrig på selve artisten, og ønsker å finne ut mer om det de sier uten å utfordre dem for mye. Dette er også en podkast som raskt har fått stor popularitet hos folk flest, og har ukentlig store og dagsaktuelle gjester. *Lex Fridman* sin podkast er valgt mye grunnet hans evne til å utfordre sine gjester, og stille seg kritisk om det er noe han er uenig i. Dette er en av de mest rasktvoksende podkastene de siste årene, og det er nok mye grunnet hans intervjustil og gode samtaler med gjestene. Jeg har også tatt med en episode fra britiske *Piers Morgan* sin podkast. Som tidligere tv-vert og nyhetsanker, er *Morgan* regnet som en svært kommersiell podkastvert. *Morgan* er heller ikke redd for å stille seg kritisk til gjestenes meninger, og kan til tider virke veldig avvisende i forhold gjestenes meninger.

3.2 Sangtekstanalyse og utvalg

Med tanke på at min oppgave omhandler at jeg skal finne ut av musikkens og artistenes rolle i politikken og samfunnet, vil det også være essensielt for meg å analysere artistenes tekster. Dette er relevant i forhold til at jeg kan studere hvilke budskap artistene løfter fram i sine tekster. Jeg har slik som med mitt utvalg av artister, også valgt forskjellige typer sanger med forskjellige typer budskap av de fire artistene. De sangene jeg har endt opp med er:

- «*Jesus walks*» (West, 2004)
- «*My city of ruins*» (Springsteen, 2002)
- «*Idontwannabeyouanymore*» (Eilish, Idontwannabeyouanymore, 2017)
- *Jocelyn Flores* (XXXtentacion, Jocelyn flores, 2017)

Som tidligere nevnt i oppgaven, skal jeg analysere handlingene og sangene til: XXXtentacion, Billie Eilish, Bruce Springsteen og Kanye West. Grunnen til at jeg ønsket å analysere akkurat disse artistene, er fordi alle på hver sin måte klarer å få frem sitt budskap, enten gjennom sin musikk eller gjennom å bruke sin innflytelse. Disse artistene er noen av de mest innflytelsesrike musikerne fra det siste tiåret, derfor blir de også høyst relevant for masteroppgaven. Da jeg skulle velge artister falt det seg naturlig å velge disse fire, da dette er artister jeg selv har fulgt nøye, og som jeg mener er representative for de tema jeg ønsker å drøfte i denne oppgaven. De representerer også til dels ulike politiske budskap, flere generasjoner og begge kjønn - noe som vil gi analysen min en større bredde.

Bakgrunnen for at jeg har valgt akkurat disse sangene er at jeg ser på tekstene som politiske, men også at dette er sanger som åpner for mange spennende fortolkninger. Sangene som er valgt er: *Jesus Walks*, *Idontwannabeyouanymore*, *My City of Ruins* og *Jocelyn flores*. Dette er en miks av sanger med til dels musikalsk komplekse melodier, varierte tekster og en god variasjon av sjangre. Her er det både hip-hop, rap og rock. *Jesus Walks* er gitt ut som del av albumet *The College Dropout*, og ble gitt ut i 2004. Dette er for det meste et kommersielt album, men akkurat denne sangen er sterkt samfunnskritisk. *Idontwannabeyouanymore* ble gitt ut i 2017 som en del av ep'en *dont smile at me*. *My city of ruins* ble gitt ut som en del av albumet *The rising*, og er et album dedikert til terrorhandingen i New York 2001. Albumet ble

gitt ut 2002. *Jocelyn flores* ble gitt ut som en del av albumet *17*, og handler om X sine personlige tanker og problemer. Albumet ble gitt ut i 2017.

Alder er også noe jeg har tatt høyde for. Aldersspekteret til artistene jeg har valgt strekker seg fra 20 til 80 år. Dette var viktig for meg, fordi musikken er i stadig endring. Det er blitt lettere å slippe sin musikk, det er mindre tabu å snakke om egne opplevelse og erfaringer og enkelte tema som er dagsaktuelle i dag var gjerne ikke like relevante for 30 år siden. En dypere begrunnelse for mine valg av artistene kommer senere i analysen.

3.3 Musikkmagasin

Mitt siste kildeutvalg vil være musikkmagasin, som omtaler og anmelder sanger og album. Majoriteten av magasinene er hentet fra nettet. Mye av grunnen til at jeg ønsker å benytte meg av denne kilden, er at den vil kunne gi meg nye knagger og fortolkninger jeg kan drøfte mine egne fortolkninger og empiri i forhold til. Det vil også kunne gi meg andre perspektiver på ulike temaer fra erfarne analytikere som arbeider profesjonelt med å tolke og forstå sanger og tekster.

De nettsidene jeg har benyttet meg mest av i denne masteren er:

- [Genius.com](https://www.genius.com)
- [rollingstone.com](https://www.rollingstone.com)

«Genius» har både en nettside der de legger ut fullstendig lyrikk av ulike sanger, men der det også legges til kommentarer til spesifikke linjer som kan ha en dypere mening enn det teksten umiddelbart fremstår som. Linjene kan referere til ting som har blitt sagt i tidligere intervjuer fra artisten, eller ha en sammenheng med andre sanger. Genius har også en youtube-kanal der de inviterer forskjellige artister til å bryte ned sine egne tekster, og lar dem fortelle om konteksten rundt hvorfor og hvordan låten ble til. Dette er svært relevant når det kommer til min analyse av sangtekster. I tillegg til dette har de også flere videoer på kanalen, der ansatte reflekterer rundt ulike artister og sanger knyttet til dem.

Når det kommer til «Rollig stone» sin nettside, er dette et sted som for det meste har anmeldelser av sanger og album. Denne siden eksisterer også i papirform, og ble opprettet på 1980 – tallet. Her analyserer de også albumenes viktighet og kontekst i forhold til når de ble laget.

3.4 Kildekritiske perspektiv

Når jeg skal se gjennom de diverse intervjuene, podkastene og musikkmagasinene, er det viktig for min del å fremdeles holde meg kilde-kritisk til de som intervjuer artistene og de som skriver artiklene til musikkmagasinet. Hva er budskapet? Det er også viktig å finne ut av hvem som er mottakeren til det eventuelle musikkmagasinet eller til intervjuet. Som nevnt over, så er et av målene med disse mediene å underholde og skape oppmerksomhet. Dette synes jeg er viktig å ha i bakhodet når jeg analyserer slike kommersielle intervju, eller kjente musikkmagasin.

Når det kommer til intervjuene jeg analyserer som kommer fra Youtube, er det viktig at man ser på klippingen av selve videoen. Dette er viktig fordi alle kan legge ut hva de vil på Youtube, og man kan fort støte på redigerte klipp som er ute av kontekst, og bare viser fragmenter av intervjuet. Det er derfor viktig å gjøre en bakgrunnsjekk på hvem som har lagt ut videoen, og vurdere denne. Viktige ting å legge merke til da er antall videoer personen har lagt ut fra før, antall visninger denne spesifikke videoen har, informasjon om hvor klippene kommer fra og antall abonnemeter personen har. Dette vil gi deg en indikator på hvor trygg denne kilden er.

Det samme gjelder når det kommer til Genius sin nettside og analysene av linjer i teksten. På samme måte som Youtube, er det et åpent område der alle kan legge inn sine tolkninger om hva de selv tror er meningen bak ulike strofer. Det som er viktig å se etter da, er først og fremst om «genius» sine administratorer har godkjent innspillene og erkjenner din tolkning. Om du får en godkjennelse av administratorene vil du også få x antall poeng, som er det neste man bør se etter når man gjør bakgrunnsjekk på personen som har lagt inn egen tolkning. For hver gang en får godkjennelse av administratorene får man poeng, og hver gang en blir avvist så

mister man poeng. Antall poeng denne personen har vil gi deg en indikator på hvor troverdig/kompetent denne personen blir oppfattet å være av nettstedet. Administratorene som jobber for «genius» har lang musikkerfaring, men det er likevel viktig å huske på at dette også gir dem mye makt når det kommer til hva som er en god eller dårlig tolking av sangen. En kan også sjekke profilen til de som kommenterer, og se hvilke sjanger de kommenterer mest på og hvilke artister.

Til slutt så vil jeg drøfte viktigheten av «programlederne» i de forskjellige podkastene og intervjuene. Alle de forskjellige artistene har ulike personligheter, og vil respondere forskjellige på ulike programleder-stiler. Det er derfor viktig at de som leder intervjuene og podkastene har et godt øye for hvordan de forskjellige artistene reagere på deres oppførsel. De må kunne lese rommet for å kunne få gjennomføre et best mulig intervju eller podkast. Et godt eksempel på hvordan en programleder kan påvirke sitt intervju-objekt, er hvordan Kanye West responderer på de tre ulike programlederne som intervjuer han. Dette vil jeg vil presisere nærmere senere i oppgaven min.

3.5 Tekstanalytiske innfallsvinkler

Det er valgt fire ulike artister med forskjellig musikkbakgrunn: hip-hop, rap og rock. Alle sjangerne har røtter i ulike miljø, og vektlegger ulike tema i sine tekster. Områder som det vil bli satt fokus på, er hvordan artistene velger å skrive tekstene sine? Hvilke typer symbolikk finnes det i tekstene deres? Finnes det noen metaforer i tekstene? Forholdet mellom melodi og tekst, er også noe som jeg skal drøfte. Jeg skal undersøke om musikken virker som en forsterker i forhold til teksten, eller om det kun er for kunstens skyld, altså uten noen spesifikk betydning utenom det rent musikalske. Forholdet mellom tekst og melodi/rytme ser jeg på en viktig faktor for å forstå budskap i en sang, med bakgrunn i at melodi og rytme bidrar til å prege helheten og budskapet.

Jeg skal også ta for meg hvilken posisjon eller rolle hver artist velger å innta når de blir intervjuet. Dette ser jeg som sentralt, fordi deres egenpresentasjon også preger hvordan

resten av verden vil se på dem. Det gir dem som ikke hører på musikken deres, en innsikt i hva de brenner for og deres politiske meninger. Dette vil jeg også bruke for å sammenligne budskapet i tekstene deres, og se om det finnes eventuell røde tråder. I selve intervjuene til artistene vil jeg se etter hvilke saker som engasjerer dem, hvilken rolle de velger å innta i media, og hvordan de ønsker å fremme sitt engasjement og budskap.

Brattberg sier også at en god analyse er avhengig av å ha en innsikt i forestillingene som ligger til grunne for teksten, og hvordan kollektive forestillinger skapes og opprettholdes (Bratberg, 2017, referert i Ekrem 2021, s54). Dette er noe jeg kommer til å se etter når jeg gjennomgår mine analyser. Se på hvordan de velger å fremstille seg i intervjuene, og hvordan deres historie kommer til grunne i sangene deres.

Professor Rolf Mikkell Blakar snakker om hvordan språk er viktig og hvordan den har påvirkning på oss i boken *Språk er makt* (Blakar, 2006, referert i Ekrem 2021). I boken forteller Blakar om hvordan spesifikke ord kan gi mennesker assosiasjoner. Dette gir lesere en emosjonell forbindelse (Blakar, 2006, referert i Ekrem 2021), og det er nettopp dette jeg vil se etter i analysen min, spesielt i sangtekstanalysen.

4 Artistanalyse

I denne delen vil jeg som tidligere nevnt, trekke frem fire artister som har engasjert seg i ulike saker eller hendelser i det amerikanske samfunn de siste 40 årene. Artistene fremstår i samfunnet på ulike måter, og alle deres tidligere erfaringer preger dem og deres rolle. De representerer også flere forskjellige sjangre. Det er derfor interessant å sammenligne og finne eventuelle likheter eller ulikheter imellom sjangrene og artistene.

Jeg kommer til å analysere XXXtentacion, Kanye West, Billie Eilish og Bruce Springsteen, og jeg baserer analysen min på de tre forskningsspørsmålene:

- Hvilke politiske saker, bevegelser og mobiliseringer har de ulike artistene støttet?
- Hvilke samfunnsproblemer på både mikro- og makro- nivå engasjerer artistene i seg?
- Hvilken rolle inntar artistene overfor sitt publikum?

4.1 XXXtentacion – Fra slåsskjempe til terapeut

I min analyse av denne artisten, vil jeg dele opp analysen i tre forskjellige deler. Den første er en kort oppsummering av hvem han er, og hvordan hans liv har påvirket den rollen han har valgt å ta i media. Den andre delen vil handle hvordan gjennombruddet hans skjedde, og hvordan han gikk fra å lage musikk på gutterommet til å bli en verdensstjerne over natten. I siste del vil jeg ta opp det kanskje aller viktigste, nemlig hvordan X ser på seg selv og sin rolle i offentligheten: Hvordan forstår han sin rolle i samfunnet, hvordan velger han å bruke sin status og hvordan velger han å gå frem i media?

4.1.1 Hvem er XXXtentacion?

For å gjøre det lettere å danne seg et bilde av hvem denne personen er både som artist og medieperson, er det nødvendig å se mer på hvor han kommer fra og hvilket liv han har levd. Jeg ser på ham som en kompleks artist, men uten litt bakgrunnsinformasjon tror jeg det vil bli vanskelig å forstå mine tolkninger og drøftinger senere i oppgaven. Jeg vil derfor først beskrive litt av bakgrunnen til XXXtentacion, hans oppvekst og de hendelsene som han selv hevder var vendepunkt i livet hans, og noe som har preget hans personlighet. Dokumentaren jeg bruker til å etablere dette bildet er laget av kanalen Publish X, og de har gjennom flere år laget dokumentarer om store rap-artister (PublishX, 2022).

All informasjon jeg har rundt dette kommer fra ulike typer dokumentarer, podkaster, intervjuer og egne videoer av XXXtentacion selv. Herifra og ut kommer til jeg å referere til XXXtentacion som X. Det er spesielt dokumentaren fra Publish X som jeg kommer til å anvende meg mest av når jeg skal snakke om hans oppvekst. I denne dokumentaren har man klippet sammen mange forskjellige intervjuer med X, noe som gir et bredere bilde av hvordan X hadde det når han var yngre. Dette er klipp fra allerede offentlige intervjuer og alt er blitt sagt selv av X.

Jahseh Dwayne Ricardo Onfroy, ofte kjent under artistnavnet XXXtentacion (1998-2018), er en amerikansk rapper som mange ser på som et forbilde for en hel generasjon. Foreldrene er Dwayne Onfroy og Cleopatra Bernad, og de skilte seg før X ble født. Så store deler av oppveksten tilbragte han hos sin mor. Han forteller at allerede i tidlig alder ble det tydelig at han hadde et stort behov for oppmerksomhet. Dette speiler noen av hans handlinger senere i livet (PublishX, 2022). Fordi moren var alenemor, oppsto det situasjoner der X veldig ofte ble værende alene, eller med mange forskjellige mennesker. En av disse var hans onkel. Dette bringer oss til den første hendelsen som X mener har formet han som menneske og artist. Onkelen hans hadde blitt diagnostisert med depresjon, og dette innebar at han på dårlige dager kunne bli voldelig. Siden han passet mye på X etter skolen, ble det ofte X som ble offer for denne volden. En dag når X var på skolen, hadde hans onkel igjen en dårlig dag. Onkelens mørke tanker gikk til hodet på han, og det endte med at han hengte seg. X var den som kom hjem først og fant ham.

X forteller også om andre traumatiske opplevelser. Kun noen måneder etter onkelens selvmord, hadde hans mor og en klient fra jobben hennes en diskusjon i stuen deres (PublishX, 2022). Det var en høylytt diskusjon som fort gikk over fra prating til vold. Da X oppdaget at mannen utøvde vold mot moren, gikk han til angrep på ham. Selv om han selv føler at han reddet sin mor, ble moren Cleopatra mer bekymret over X sin boblende aggresjon. X forteller at han fremdeles hadde et stort behov for oppmerksomheten hennes. Selv om hun ville passe mer på X grunnet hans aggresjon, klarte hun ikke oppfylle X sine forventinger og han vendte seg til sin far i stedet. Denne relasjonen tok imidlertid fort slutt, etter at faren ble tatt for narkotikahandel (PublishX, 2022).

X forteller videre at da han begynte på ungdomskolen, brukte han mye tid på pc-en sin eller med å sloss med sine medelever. Han hadde alltid stått opp mot mobbere, hevder han, og ville alltid forsvare de som var svakere. Men han innrømmer også at dette noen ganger kun var for adrenalinrushet eller for å få oppmerksomhet fra sin mor etterpå. Det var på dette tidspunktet han utviklet sin egen stil og identitet, samtidig som hans angst og depresjon økte. Han forteller videre at han ble kastet ut både av sin mor og sin bestemor. Han levde i en lengre periode uten et hjem, og var avhengig av å «sofasurfe» hos sine kompis. Han ble til slutt tatt for et innbrudd i 14-15-årsalderen, og satt i ungdomsfengsel. Dette kan tolkes som et vendepunkt i hans fortelling. I ungdomsfengselet møtte han nemlig en gutt som het Stokeley, nå kalt «*Ski Mask the Slump God*». Det var gjennom han X sin musikk-karriere begynte. Dette møtet ble slik X formidler det, en vei ut av vold og trøbbel (PublishX, 2022). Deres samarbeid fortsatte gjennom videregående, og de startet med å gi ut musikk både alene og sammen på nettstedet Soundcloud. Det var ikke før 2015 at X opparbeidet seg en liten følgerskare, og det var også da han lanserte den verdenskjente sangen «*Look at me*». Denne sangen snakket til ungdommen, og hans popularitet eksploderte. Det var imidlertid også på samme tidspunkt han ble dømt for vold mot sin daværende kjæreste. X sitt forhold til kjæresten forteller han mer om i podkasten «*No jumper podcast*». Dette er en podkast jeg kommer til å bruke mer senere i analysen. Han brukte de neste månedene til å legge ut musikk, og i 2017 gav han ut sitt debutalbum «17».

Han mener musikken og dens popularitet viste hvordan han virkelig hadde endret seg (PublishX, 2022). Han begynte å se på seg selv om en mentor for sine følgere, og startet å donere penger til de trengende. Han donerte penger gjennom sitt eget prosjekt «The helping hand». Dette ble gjennomført via en personlige Youtube - kanal der han for det meste vlogget sin hverdag, og gjennom livestreamer på Instagram. Vlogg betyr at han filmer hverdagen sin, slik at seerne kan se hvordan deler av livet hans er. I tillegg brukte han ofte det som kalles «livestreamer» på ulike plattformer, der han snakket direkte med sine følgere.

4.1.2 Gjennombruddet

Som nevnt så var det definitive gjennombruddet til X da han slapp sangen «Look at me» i 2015. Han ble en stjerne over natten, og gikk fra et par tusen lyttere til flere hundre tusen lyttere månedlig. Sangen har i skrivende stund (mai 2023) over en milliard avspillinger på Spotify, og flere hundre millioner på den opprinnelige plattformen Soundcloud. X nevner i podkasten «*No jumper*» med Adam John Grandmaison, at han alltid har hatt et stort ønske om å opprette en relasjon mellom seg selv og fansen (Grandmaison, 2016). Videre sier han også at dette selvsagt blir vanskeligere og vanskeligere jo flere mennesker som begynner å følge han. Det var også rundt disse tider at X hadde en endring i sin adferd, og han sier at han fikk et annet perspektiv på livet. Før 2016, hadde han vært inn og ut av både ungdomsfengsel og ordinært fengsel. Mange av hans problemer legger han på en svært trøblete oppvekst, med en familie som ikke var helt til stede for han og hans behov. Likevel sier han at han aldri ville vært foruten sin fortid. Den har gjort han til den han er, og tross alt så ville han aldri møtt Stockley uten sin tid i fengselet. Uten Stockley hadde mest sannsynlig aldri artisten XXXtentacion blitt noe av.

4.1.3 Fra voldsdom til samfunnsengasjement

X hadde som nevnt en veldig trøblete oppvekst, noe som preget hans tidlige ungdomsliv. Han snakker ofte om hvor mye inn og ut av fengsel han var, og at neste slåsskamp alltid var rett rundt neste hjørne. Det måtte en dom for vold mot hans tidligere kjæreste Genevas Ayala til for at han skulle innse at dette ikke kunne gå i lengden, og slik han formidler det førte dette

til en helomvending i livet (Grandmaison, 2016). Ayala er et navn og en person som blir nevnt i nesten alle intervjuer og dokumentarer om han. X nevner henne som en av de aller viktigste personene i livet hans, på både godt og vondt. Han fikk gjennom perioden 2015-2016 flere anklager om vold mot henne. Han satt flere perioder med fotlenke, og i 2017 noen måneder i fengsel. Dette gav han selvsagt mange motstandere. Likevel så hevder han selv at det var dommen han fikk som måtte til for at hans mentalitet skulle endres. Han sier i «*No jumper*»-podkasten, at det var kun hun og musikken som reddet han. Hun var den eneste som hørte og så han for den han var (Grandmaison, 2016). Han sier videre at han er fullt klar over at hun hater ham, men at han alltid vil være der for henne. Så når de gikk fra hverandre, fikk han et annet perspektiv for andre. Her er det viktig å presisere at dette kun er fremstillingen fra X sin side av saken. Ayala har aldri direkte kommet med noen kommentarer om X og hans ulike dommer, men hun har offentlig kommet med kondolansehilsener etter hans død. X virket som han prøvde å balansere fortellingen når det kommer til deres forhold i flere forskjellige intervjuer og podkaster. Ayala ønsket dessuten også å trekke sin anmeldelse mot X, angående en av hans voldsdommer (Grandmaison, 2016).

Videre i podkasten snakker X om sitt forhold til fansen. Han sier at det som skilte han fra alle andre artister, er at han ville ha en genuin relasjon til de som lytter til musikken hans. X sier i podkasten at han ønsker å ha en dybde i hans relasjoner med fansen. X sier også at for at de skal kunne kalle seg selv for fans, må de også støtte hans reise uansett hindringer (Grandmaison, 2016).

4.1.4 X sitt politiske engasjement og rollen han inntar

Så for å oppsummere X som både artist og person, så er det tydelig at oppveksten hans preget han på både godt og vondt. Dette har en avgjørende plass i hans fortellinger. Det nevnes gjentatte ganger i intervjuer at mangel på kjærlighet og stabilitet i barndommen, formet han til en oppmerksomhetssyk, sint og frustrert tenåring. Han endte opp i slåsskamper for oppmerksomhetens skyld og for å få den kjærligheten av særlig moren som han ønsket. Han gikk så inn og ut av fengsel før han møtte på selve symbolet for sitt vendepunkt: Stokeley. X mener selv at musikken ble redningen hans, og uten den ville han mest sannsynlig vært død

for lenge siden. Han sier han brukte musikken til å forsvinne fra «*virkeligheten*» og for å sette ord på tankene sine. Hans sinne og aggresjon mot samfunnet, og mangel på kjærlighet i barndommen ble overført til papiret og gjennom melodier. Dette førte til den verdenskjente sangen «*Look at me*» og andre, som jeg skal se nærmere på senere i oppgaven. Kort fortalt kan man se på «*Look at me*» som en sang som får ut all den aggresjon han har sittet inne med. Teksten er ikke sentral i denne sangen, men det er mer melodien og selve tittelen som er et rop om oppmerksomhet. Den har en aggressiv bass med mye diskant, og et refreng som er lett å skrike til. Det er en stor variasjon i musikken hans, og det er også derfor han har oppnådd en så stor følger-skare.

Det var også etter den økte suksessen han følte på et større press om å være en god rollemodell for sine følgere. X sier at han vil være en rollemodell for de som hører på musikken hans, og vil stå frem som et eksempel for de unge (Grandmaison, 2016). X tar altså rollen som en slags misjonær innenfor mental helse. Et eksempel på dette er når han tar steget frem i lyset, og snakker om sin problematiske oppvekst, og på det viset også er et eksempel for andre som sliter med det samme. Budskapet hans er at det finnes håp. X kom seg ut av problemene, så derfor er det mulig for alle å gjøre det samme. Når det kommer til sangene til X, tar han i større grad en terapeutisk rolle. Det samme kan vi se gjennom hans intervjuer og podkaster, der han fremstår som sårbar og viser at det er lov å ha det vanskelig.

Jeg vil gå nærmere inn på hvordan X tar på seg terapeutisk rolle senere i oppgaven, men i korte trekk så er de fleste sangene hans (i motsetning til «*Look at me*») produsert med en melodi som er svært behagelig å lytte til, samtidig som tekstene tar for seg ulike problemer mange kan kjenne seg igjen i. X våger å synge om at ting ikke går så bra, og dette var sjeldent på den tiden X slo gjennom som artist. Når man skal se på hvordan X har engasjert politisk, så vil jeg si at X er særlig engasjert i ulike sosiale problemer og mental helse. Det å ha det bra med seg selv i egen kropp og sinn, er noe av det X snakker mest om både i tekster og i media. X bruker dermed både sin musikk, og den plattformen han har bygget gjennom musikken, til å utgjøre en forskjell i samfunnet.

4.2 Kanye West – Guds budbringer

4.2.1 Hvem er Kanye West?

Kanye West er en svært dagsaktuell rapper, som gjennom flere år har vært involvert i en rekke kontroverser og debatter som har splittet USA. Jeg kommer til å ta utgangspunkt i forskjellige podkaster han har gjort sammen med ulike personer, derav Joe Rogan, Piers Morgan og Lex Fridman. Der vil jeg se nærmere på hvordan West velger å snakke om forskjellige temaer, og om det er noen fellestrekk eller forskjeller i svarene han gir i de ulike intervjuene. Temaer som jeg vil ta opp vil være tema som kan knyttes opp mot hans rolle rettet mot samfunnet og politikken.

West har lenge vært kjent for å dele sine meninger med verden. Et eksempel på dette er i 2005 da han deltok i en veldedighetskonsert knyttet til tornadoen *Katrina*, som førte til over 1800 mennesketap (Terry, 2015). Under et klipp sammen med komiker Michael Myers, sier han på direktesendt tv: «*George Bush does not care about black people*» (Terry, 2015). Dette var noe som ikke var normalt på den tiden, men likevel ble dette sett på som modig gjort av mange, og det gav han allerede da et stempel som en artist som ikke var redd for å fremme sine meninger, og mange støttet han i saken.

Jeg synes at det er viktig å presisere før jeg starter med analysen av West, at han har en helt egen måte å argumentere på, og at han fremmer sine perspektiv på en uvanlig måte. For mange kan hans resonnement virke veldig absurde og gi lite mening. Men han har utvilsomt spilt en viktig rolle, og har en bred appell. Derfor mener jeg det er viktig å analysere West, for han har utvilsomt en stor følger-skare som velger å støtte han, til tross for hans væremåte

West har gjennom flere år hatt mange kontroversielle meninger og ideer, og har også blitt diagnostisert med lidelsen bipolaritet. Selv om han har fått denne diagnosen, mener han selv at han er helt frisk og at legene kun setter han på disse medisinene for å skyve han lengre vekk fra gud. Hans forhold og tilknytning til gud er veldig enkelt å legge merke til. Et eksempel på dette er i 2019 gav han ut albumet «*JESUS IS KING*», og som man kanskje forstår av tittelen inneholder veldig eksplisitt hvilken religion han har valgt å følge.

Den første podkasten jeg skal ta utgangspunkt i, er av den verdenskjente podkasteren Joe Rogan. Han har gjennom sin youtube- kanal laget flere hundre videoer og har opparbeidet seg over 14 millioner abonnenter på sin kanal. Denne podkasten med Kanye West kom ut 24. oktober 2020, og har blitt sett snart 19 millioner ganger (Rogan, 2020). Rogan sin podkast-serie har lenge vært regnet som en av de aller beste podkastene i markedet, og dette er mye på grunn av nettopp Joe Rogan selv. Hans posisjon i dagens medier gir han muligheten til å tiltrekke seg de største profilene i verden, og hans personlighet gjør at de gjerne kommer tilbake til podkasten. Han har en stor bredde av kunnskap innenfor mange temaer. Samtidig så er han ekstremt nysgjerrig. Han er ikke redd for å spørre gjestene sine om felter han ikke har kunnskap om, men er heller ikke redd for å utfordre dem på punkter han er uenig i. Et annet felt Rogan er svært god på, er hvordan han klarer å etablere en stemning som gjør at alle podkastene hans føles «ekte» ut. Han har ingen sjefer som forteller han hva han skal spørre om, eller hva han ikke kan spørre om. Han er sin egen sjef og han prøver å gjøre det så komfortabelt for gjestene som mulig, samtidig som han våger å utfordre dem. Rogan sin podkast er en av de største i verden, og trekker lyttere fra alle samfunnslag, men i all hovedsak menn. I mai 2023 var det 88% menn og 11% kvinner om lyttet til podkasten til Rogan. (JRELibrary, 2023)

Den andre podkasten jeg skal bruke er Lex Fridman sin. Han er en russisk – amerikansk informatiker som forsker på kunstig intelligens. Samtidig har han en av de raskest voksende podkast-seriene på internett. Han har en ekstrem ro når han snakker med sine gjester, og er heller ikke redd for å utfordre gjestene sine meninger og teorier. Han klarer ikke å etablere den samme tilliten som for eksempel Joe Rogan klarer til gjestene sine, men likevel har han en egen evne til å få frem gjestene sine meninger om ulike tema. Hans podkast med Kanye West som kom ut 24. oktober 2022, er allerede sett 4.5 millioner ganger (Fridman, 2022) . Fridman sin podkast vil jeg også anta i hovedsak har mannlige lyttere, og temaene er ofte av mer teknisk art. Podkasten er kanskje ikke spesielt underholdende, men mer interessant.

Til slutt så skal jeg ta for meg et intervju av den kontroversielle britiske tv – verten og nyhetsankeret Piers Morgan. Han har en egen youtube- kanal som heter; «Piers Morgan Unsensored», der han inviterer gjester, og der det ikke er noe som hindrer dem i å fortelle hva

de måtte ønske. Av alle disse tre, må Morgan regnes som den personen som kan bli sett på som mest tradisjonell når det gjelder mediebakgrunn, gitt hans bakgrunn som nyhetsvert og journalist. Dette er noe som blir veldig tydelig i hans intervju med Kanye West, og noe som jeg vil kommentere mer senere i oppgaven. Morgan har en litt mer frempå måte å snakke til gjestene sine på, men dette kan også være fordi han har et litt mer strukturert intervjuoppsett enn de to andre. Morgan har også i større grad laget et slags intervju enn de to andre. Dette kan også innvirke på gjestene, spesielt Kanye West. Hans intervju på kanalen hans kom ut 21. oktober 2022 og har blitt sett nesten 7 millioner ganger (Morgan, 2022). Som en journalist med bakgrunn fra tradisjonelt tv-media som forsøker å slå gjennom på youtube, så er Morgan avhengig av å skape oppmerksomhet rundt sitt intervju med West for at folk skal ville se den. Det betyr at kommersiell gevinst kan være en faktor for hvordan Morgan velger å fremstille seg i intervjuene.

4.2.2 Joe Rogan podkast - Wests forhold til gud

West nevner veldig tidlig i denne podkasten at han skal stille til valg, og at han har hatt denne visjonen siden 2015. Han sier at det var gud som sendte han en beskjed om at han måtte stille. Slik demonstrerer han at han er en uttalt kristen person, og religion preger mye av hans politiske visjoner og argumenter. Det som gjør West annerledes, og som skiller han fra andre ifølge han selv, er at han er empatisk og at han lytter. Han tenker på hele menneskeheten som en helhet. Gud er selve grunnen til at West ser på selv som en god leder, uttaler han, og han leder gjennom guds ord (Rogan, 2020).

West snakker veldig mye om at alt han gjør, er for gud. Han sier at han føler et kall på at han vil være til tjeneste for gud. Det er også derfor han vil stille til presidentvalg. Joe Rogan spør hvorfor West startet «*Sunday service*», som er hans eget kor der de synger kristne sanger og har forskjellige gudstjenester. Igjen kommer West innom at han fikk et kall av gud, og at han heller ville tjene gud, enn musikkbransjen. Videre mener han at staten har puttet medikamenter i alle produkter som vi bruker i hverdagen, slik at vi ikke kan føle nærheten til gud. Han sier at staten vil at vi skal tjene menneskeheten, og ikke gud selv.

Wests visjon og grunnlag for å stille til presidentvalg, er altså i hans egen fortelling forankret i troen på gud. Han mener at det finnes lykke og velstand for alle, om alle bare samarbeider og drar i samme retning. Vi kan alle dele alle goder, om alle har det samme tankesettet. Han sier senere i podkasten at han selv vil lede landet med «verdighet, kjærlighet, ansvar for landet, for våre familier og med et ansvar fra gud» (Rogan, 2020).

4.2.3 Joe Rogan podkast - Problemer i samfunnet

Videre reflekterer West over hvor mye makt media har i dagens samfunn. Han sier selv at han kjenner på at journalister og pressefolk prøver å fremstille han som en annen, og at det er en evig kamp for å vise andre hvem han egentlig er. Fordi han ikke har de «vanlige» meningene, så vil media prøve å fremstille han som et forferdelig menneske, med ondsinnede meninger. Et eksempel på dette er når media la ut flere innlegg av han der han sier at «slaveri er et valg». Dette gikk verden rundt for noen år siden, men West mener selv at denne setningen ble tatt helt ut av kontekst, og at media kun er ute etter å ta han. West sier at det var etter hans utspill om slaveriet at han ble diagnostisert med lidelsen bipolaritet, og har også vært åpen om dette.

Videre fortsetter West å kritisere samfunnet og hvordan samfunnet fungerer. Han sier at folk er redde for det nyskapende og for nye ideer, fordi de er for redd for endring. Han sier at grunnen til at folk tror han er gal, er fordi at; «han alltid sier sannheten, i en verden full av løgner» (Rogan, 2020).

West snakker så om at samfunnet i USA er rasistisk, og at staten og deres ledere vil at alle skal idolisere hvite mennesker. Alt i fra kjendiser, til superhelter. West mener at rasismen ikke vil ta slutt før man ikke trenger å sette «svarte» foran en påstand. Som et eksempel så sier West at han ofte blir referert til som den «rikeste svarte artisten i USA», og ikke den «tiende rikeste artisten i USA» (Rogan, 2020). Det at vi har en «*Black history month*» gjør ingenting for rasisme, mener han. Media må ta en stor del av skylden for dette ifølge West. Media legger lokk på de svartes rettigheter og historie. Hvorfor må det hete «*Black history month*», er ikke alle måneder det?

Rogan har ingen behov for å forstyrre Kanye og det går flere ganger i podkasten nesten 10 minutter uten at Rogan sier et eneste ord. West sier selv i podkasten at han får nye ideer og tanker om ulike temaer, samtidig som han snakker om et annet tema. Det er nettopp dette som gjør West så interessant og kompleks å lytte til. Når han får friheten til å snakke uten forstyrrelser, får man et lite innblikk i tankene hans og hvordan han velger å vinkle forskjellige meninger. Dette er noe som gjør at han ofte blir oppfattet som rotete i intervjuer. Rogan klarer å framstå som han er på Kanye sin side, samtidig som at han ikke er enig i alt han sier, og tørr å spørre når han lurer på noe. West takker også Rogan senere i podkasten for at han ikke avbrøt han når han snakket og lot han få la tankene løpe fritt under podkasten.

4.2.4 Lex Fridman podkast – «President 2024»

West er skeptisk til media, og også til bevegelsen Black Lives Matter som han mener utnytter media til å få sympati fra andre, og bruker svartes død grunnet politivold til å skaffe seg denne sympatien. Han mener at de tar et enkelt individ og utnytter dette til å gjøre opprør. West mener at media gjør alt for at han skal unnskyldes seg for ting han har sagt og mener media prøver å fronte han som ustabil på grunn av hans kontroversielle tweeter. Samtidig så mener han at det ikke er noen som vil finne ut av hva det var som gjorde han så frustrert over forskjellige ting. Han sier videre at en av grunnene til at han vil stille til presidentvalget, er at han føler at alle trenger en leder. Alle trenger en å se til og en som kan lede dem riktig vei.

Videre spør Lex om Wests beste råd til deres yngre lyttere. Kanye gir oss da inntrykket at man ikke burde ta ting altfor seriøst. Gjør alt det du føler for, selv om folk sier at du ikke burde det (Fridman, 2022). Følg dine instinkter og din magesfølelse. Dette sier han igjen fordi at det er gud som sier det til deg: Gud har en mening for deg. Gud vil at du skal være deg selv til det maksimale, og gud vil aldri vil be deg om å gjøre noe du ikke klarer.

4.2.5 «Piers Morgan uncensored»

Morgan spør om West har hatt eller har en mental lidelse. Kanye sier da at han har vært utslitt på grunn av at hans nærmeste har løyet for han, og at det har vært krevende. Men han er også lei av media. Han sier at media ønsker at han ikke skal uttale seg og ikke komme med upopulære meninger. Han sier han er kritisk mot BLM fordi at media stiller seg støttende til dem. West stiller seg også kritisk til hvordan de mener at George Floyd ble drept. Morgan nevner at det var en overlege som hadde konstatert at George Floyd ble drept grunnet kneet til politibetjenten, men at Floyd hadde andre underliggende faktorer som for eksempel fentanyl i blodet. West stiller seg da kritisk til hvordan han faktisk døde, og mener at media fremmer det som om at det kun var grunnet kneet til betjenten. Morgan går da direkte i angrep og stiller seg kritisk til det West sier. West passer da på å fremstille Morgan som en typisk representant for «media», fordi han mener at Morgan ikke vil høre på det han mener, og at han forstyrrer han. Han mener at han har en agenda mot han, og han hevder til slutt at media også er rasistiske med tanke på hvordan de presenterer informasjon til folket.

4.2.6 Kanye Wests politiske engasjement og rollen han inntar

Så for å oppsummere podkastene og intervjuene som jeg har undersøkt, så kan vi konkludere med at West har en ekstremt markant personlighet, og er en som ikke redd for å si det han mener. Man legger også merke til et svært ego. Jeg legger også merke til gjennom alle tre videoene at han fremhever sin tjeneste til gud som en rød tråd i absolutt alt han gjør. Han sier han styres av gud, og at han har fått en oppgave av ham. Dette gjelder både for musikken han lager, og hans valg om å stille til presidentvalg. Selve grunnen til at han ønsker å stille til valg, er at han mener at han vil styre gjennom gud sine verdier. Han sier i Rogan sin podkast at han vil styre med kjærlighet, og med ansvar overfor landet vårt og for gud. Han nevner i både Fridman og Rogan sin podkast at han ser for seg at han kan lede landet mot noe bedre. Han sier han ser godt i alle mennesker, og at det kun kreves en god leder for å kunne dra det ut av dem. Han nevner flere ganger at det er kun med guds visjon at man kan klare å bedre levevilkårene i landet. En annen rød tråd som går igjennom alle tre videoene, er hans kritiske blick mot media. Han ser på media som et verktøy for å stilne dem som har en mening som

ikke passer med majoriteten. Han sier også under Rogan sin podkast at medisinene han ble satt på gjorde at han følte et skille mellom han og gud, og at hans artistiske evner ble svekket.

Det virker som om West har en generell agenda mot media. Dette får spesielt Piers Morgan kjenne på, som må kunne regnes som den av de tre som har sterkest tilhørighet til tradisjonelle media. West er konstant skeptisk til hva som blir sagt, og det virker nesten som at han spiller «djevelens advokat» og er uenig i alt media meddeler.

Jeg mener også at vi kan se en tydelig endring fra det første intervjuet til det siste. Som nevnt tidligere, så er det tre veldig forskjellige journalister i de tre videoene. Rogan er den mest rolige og virker som at denne tilnærmingen får det beste ut av West. Fridman sin podkast har en litt annerledes stemning. Fridman har en intervjustil som nesten kan virke kald. Det er veldig lite kroppsspråk å lese av han, men han er ikke redd for å fortelle West hva han mener. Fridman er ikke redd for å utfordre sine gjester og gjøre dem ukomfortable. Han klarer å trekke ut noen følelser som Rogan ikke klarte å få ut. West virker såret og ensom gjennom deler av intervjuet. West virker å enten tulle vekk spørsmål som angår han, eller snakker seg rundt temaer som angår sensitive ting om han. Dette blir kanskje hans måte å undertrykke sine følelser knyttet til disse temaene, og hans måte å unngå å bli såret igjen. Om han ikke snakker om de spesifikke temaene, blir han ikke eksponert for de undertrykte følelsene. Han sier også i intervjuene med Rogan og Morgan at han har blitt såret og utnyttet av andre. Dette nok også grunnen til at han ikke stoler på så mange. Dette er selvfølgelig noe jeg ikke kan fastslå, men det er et mønster jeg har lagt merke til i løpet av de ulike podkastene.

Intervjuet han gjorde med Piers Morgan fikk nok frem det verste i West. En hører tydelig at West blir frustrert i løpet av intervjuet, og på et tidspunkt forlater han rommet. Mye av grunnen til dette er Piers Morgan sin rolle som tv-vert for tradisjonell media, og hans måte å intervju på. Morgan blir til tider svært kverulerende, og dette fungerer dårlig på en som West.

Noe av det som kommer tydeligst frem etter å ha analysert disse tre podkastene og intervjuene, er at Kanye West i veldig stor grad bruker den plattformen han har bygget gjennom sin tidligere musikk-suksess, til å fremme sine ulike politiske budskap. West har veldig sjeldent gjennom karrieren brukt selve musikken politisk, men har mer bruk artistrollen

som et verktøy for å materialisere sine tanker og ideer. Et eksempel på dette, nevnt tidligere i oppgaven, er i 2005 da han deltok i en veldedighetskonsert knyttet til tornadoen *Katrina*, som førte til over 1800 mennesketap (Terry, 2015). Under et klipp sammen med komiker Michael Myers, sier han på direktesendt tv: «*George Bush does not care about black people*» (Terry, 2015).

For Kanye West er musikk på den ene siden regnet som kunst som står utenfor og over politikken. Men på den andre siden har West alltid brukt sin popularitet og voksende plattform til å si sine hjertens meninger, og nå i senere tid også sine svært kontroversielle politiske meninger. Han har en stor følger-skare og store økonomiske midler til å gjennomføre sine prosjekter.

Man ser også tidlig at West gir seg selv en rolle som leder i samfunnet. Han ser på seg selv om den eneste som kan gjøre USA til et bedre land, og som nevnt er dette grunnet hans forhold til gud. West sin forestilling om seg selv er at han åpenbart er en bedre leder enn de som allerede styrer landet, og han setter seg selv over dem. West setter seg også «over» sine følgere, og vil lede dem istedenfor å være en del av dem. Jeg får også inntrykket av at West selv oppfatter seg som et godt forbilde, i forhold til hvordan han har viet sitt liv til å tjene gud. Som han sier i Rogan sin podkast; om vi lever i et felleskap med gud sine verdier, vil USA bli et bedre sted å leve i. Det som er interessant å presisere, er at West er veldig opptatt av at han vil være en god leder for alle, men samtidig er han nesten bare opptatt av å være en kristen leder, og nevner svært lite om de som ikke er kristne. Da kan man stille spørsmål ved i hvilken grad hans budskap er inkluderende, og om han primært bryr seg om dem som har en i kristen tro og vil følge det samme budskapet som han selv hevder å ha fått av gud. Foruten av å være opptatt av gud, er West også svært opptatt av dagens populær-media. West forbinder media med rasisme, og mener at media prøver å sette sånne som han i et dårlig lys. Videre er West generelt kritisk til alt media uttaler seg om. Som for eksempel mener han at media valgte å stille seg for sterkt bak BLM etter drapet på George Floyd. West er svært kritisk til BLM. En slik posisjon vil selvsagt skape reaksjoner, med tanke på at West før har stått opp mot rasisme og hvordan svarte behandles i USA.

Når man skal trekke linjer mellom hvordan West ytrer seg i de ulike podkastene og intervjuene, og hvordan dette er rettet politisk, så kan man dele det opp i to forskjellige

kategorier av politisk engasjement. Den første er den mest tradisjonelle, som omhandler organisasjoner og politikk. Wests har siden 2016 vært aktiv politisk gjennom sin støtte til Trump, og har planer om å stille selv til presidentvalg i 2024. West forteller videre at han ser på seg selv som den eneste som er kapabel til å lede dette landet gjennom guds vilje.

På den andre siden, så er West også opptatt av problemer som påvirker samfunnet. Hans perspektiv på media er at medias funksjon kun dreier seg om for å holde slike som han i «sjakk», og at det er media som må ta på seg deler av skylden for rasismen i landet.

West har utrolig mye ideer, meninger og visjoner, og dette kan i intervjuene og i offentligheten for mange bli veldig overveldende og kaotisk. Det skjer ekstremt mye i løpet av hans intervjuer og podkaster, og man merker at selv om West hevder å ville det «beste for folket», er det i mange tilfeller synspunkter som også styrker hans egen posisjon. Om det hjelper andre, er det bare en bonus. Han har noen narsissistiske trekk, som for eksempel at han ser på seg selv som den eneste med kompetanse til å lede landet; han er kritisk til alle som er uenig med han, og han sliter spesielt i Fridman sin podkast med å innrømme at noe av det han er sagt kan bli tolket feil. Likevel synes jeg at det er viktig å ta det West sier på alvor, fordi det er også en del av det han sier som av mange oppleves som godt argumentert og som en forfriskende ny politisk innfallsvinkel. Noe av West sin politikk er veldig ukonvensjonell, men det er tydelig gjennom alle følgerne han har at han og budskapet hans har en viss politisk appell.

4.3 Billie Eilish - Kvinneforkjemper i ung alder

4.3.1 Hvem er Billie Eilish?

Billie Eilish er i skrivende stund en av verdens aller største artister. I en alder av bare 21 år har hun allerede gitt ut to studioalbum, og har over 51 millioner avspillinger per måned på Spotify. I tillegg har hun vunnet 7 grammy-priser og en Oscar-pris for sin musikk. Hennes gjennombrudd kom allerede som 16-åring etter at hun lastet opp sangen «Ocean Eyes» til den populære nettsiden Soundcloud. En av grunnene til at jeg ønsket å ta med Billie Eilish i min analyse, er at hun tilbyr noe annet enn det de andre artistene jeg skal analysere. For det første

så er hun den eneste kvinnen i utvalget, og hun velger å ordlegge seg på en annen måte enn de andre artistene. Hun trekker også et helt annet publikum enn de andre tre. I tillegg så tar hun opp andre temaer som ikke er så vanlig å ta opp blant artister. Kroppspress er bl.a. et tema hun er svært opptatt av, og dette skal jeg komme nærmere inn på.

Billie Eilish er en artist som har et veldig nært forhold til sine fans, mye grunnet sin personlighet som skinner gjennom både i intervjuer og i tekstene hennes. Gjennom en svært særegen stemme, fantastisk formidlingsevne og godt skrevne tekster, treffer hun svært mange unge i dagens samfunn. Hun var tidlig åpen om sine problemer med angst, depresjon, og en kroppsdysmorfisk lidelse. Dette kommer også veldig godt frem i hennes tekster og hennes væremåte. Et eksempel på dette, er at hver gang vi ser Billie Eilish på scenen, på rød løper eller i et intervju, så har hun på seg overdrevent store klær. De fleste vil gjerne tro at det er på grunn av «stil», eller image, men hovedgrunnen til hennes klesvalg er at hun siden barndommen har slitt med kroppspress og usikkerhet rundt kroppen sin. Hennes form for beskyttelse ble da å gå i større klær, slik at man ikke kunne se kroppen hennes. Hun har gjennom årene fått mye kritikk fra personer som tror at hun kler seg slik fordi hun ikke tørr å vise kroppen sin, og de føler at hun bør være stolt av den kroppen hun har (Agnew, 2022). Som en respons på kritikken, gjorde hun et samarbeid med motemagasinet Vogue i mai 2021 der hun poserte i mye mindre klær enn det hun pleier å bli sett i (Agnew, 2022). Dette var første gangen hun noen gang hadde lagt ut slike bilder av seg selv, men hun skrev da selv i et innlegg på sin Instagram-profil: *«I love these pictures and i loved doing this shoot. Do whatever you want whenever you want. Fuck everything else»* (Eilish, Instagram, 2021). Hun høstet likevel fremdeles kritikk etter denne foto-shooten, nå fra kritikere som mener hun bruker kroppen sin for å få oppmerksomhet (Agnew, 2022) Eilish mener dette viser at det er umulig å tilfredsstille alle, og man er bare nødt til å gjøre det som føles rett ut for en selv. En vil bli kritisert uansett hva man velger å gjøre.

I den følgende analysen så kommer jeg til å benytte en rekke intervjuer med Eilish. Hun har deltatt i svært få lange intervjuer eller podkaster, men heller i mange små. Så derfor ønsker jeg å gå gjennom flere av disse for å sammenligne hva hun sier i de forskjellige intervjuene, og

undersøke om det finnes en rød tråd gjennom disse. Jeg vil også se på hvilke temaer Eilish tar opp i en politisk kontekst, og i en samfunnsmessig kontekst.

Det aller første intervjuet jeg vil ta for meg er et intervju som ble gjort i samarbeid med *Vanity fair* i 2021. Her skal Eilish svare på en rekke spørsmål som blir mer og mer personlig jo lengre inn i intervjuet hun kommer. *Vanity fair* har en youtube-kanal som har over fire millioner følgere, og denne videoen er sett over 2 millioner ganger. Videre skal jeg se på et intervju gjort sammen med *Apple music* med journalist og venn av Eilish, Zane Lowe. Dette intervjuet kom ut i juli 2022, og har allerede blitt sett over 250 000 ganger. Til slutt så skal jeg se på 2 ulike intervjuer gjort i samarbeid med *Rolling Stone* og *The times*. Her snakker Eilish om sitt forhold til kropp og hvordan hun velger å håndtere problemet. Det nevnes også hvordan hennes forhold til kropp har hjulpet henne til å hjelpe andre som sliter med det samme.

4.3.2 Intervju med *Vanity fair*

I dette intervjuet snakker Eilish om at noe av det beste med å være en kjent person, er nettopp den plattformen du får av å være kjent. Hun sier videre at dette gir henne sjansen til å ytre sine meninger. Hun ser på det som et stort privilegium, og kjenner på ansvaret av at hun må bruke det på en riktig måte.

På slutten av intervjuet får hun også spørsmålet: «*Whats the most important thing to remember, when you're dealing with extreme amount of pressure?*» Til dette svare hun: «*You'll die, and then it won't matter*» (Vanity Fair, 2021). Hun forklarer da at hun ikke ser på det som et problem, fordi uansett hva som skjer så vil vi dø en dag, og at det gir henne ro. Hun endrer imidlertid svaret sitt med å si; «*You should be nice to people while you have them, and you should take care of people, and fight for your right.*» (Vanity Fair, 2021). Dette svaret tolker jeg som at hun er veldig avslappet i sin tankegang når det kommer til konsekvenser generelt. Grunnen til at dette er blitt hennes tankesett, vil jeg tro er hennes fortid med angstanfall og depresjon. Ved disse diagnosene har man gjerne problemer med mye tanker om ting som fremtid og press utenfra.

4.3.3 Intervju med Apple Music

I et intervju med Apple Music snakker Eilish om hvor hun føler at hun kan uttrykke seg selv på best måte. Overaskende nok så sier hun at det ikke er selve låtskrivingen som er hennes sterkeste side, og der hun får uttrykt seg best. Eilish ser på sin tilstedeværelse på scenen og hvordan hun opptrer og synger som sine styrker. Eilish inntar en veldig ydmyk rolle i forhold til sin tekstskrivning, men tar likevel opp en av sine, på det tidspunktet, nyeste sanger *30th*. Eilish forteller da at sangen ble laget 30. november, og er en sang direkte knyttet til en hendelse hun opplevde den dagen, og som hun beskriver som: «*En ubeskrivelig ting å se og oppleve*» (Apple Music, 2022). Eilish ønsket ikke å kommentere noe videre rundt selve sangen, men når man ser på teksten, så er det åpenbart at hun synger om en bilulykke der en nær venn av henne var innblandet. Eilish viser her hvordan det å skrive en sang hjelper henne til å bearbeide en traumatisk opplevelse. Hun forteller at hun hadde et ekstremt stort behov for å sette følelsene ned på papiret, og lage en sang om det. Grunnen til at hun ønsket å dele det med andre, var at det kanskje kunne hjelpe andre som slet med noe lignende.

4.3.4 Intervjuer knyttet til kroppsbilde

I dette delkapittelet skal jeg drøfte hvordan Eilish uttaler seg i forhold til kroppspress, og hvordan hennes egne erfaringer knyttet til dette temaet har påvirket hvordan hun uttaler seg. Det første kommer fra et intervju Eilish gjorde med *Rolling Stone* tilbake i 2019, der de snakket om hennes kropp, og spesielt hennes problemer med egen kropp. Eilish forteller at det startet i 12 – års alderen samtidig som hun begynte med dans. Eilish forteller i artikkelen: «*That was probably when I was the most insecure. I wasn't as confident. I couldn't speak and just be normal. When I think about it or see pictures of me then, I was so not OK with who I was.*» (Eels, 2019). Hun gir danseklærne den største skylden for hennes usikkerhet og sier: «*That, mixed with the outfits she was required to wear for dance, proved a damaging combination. "At dance, you wear really tiny clothes, and I've never felt comfortable in really tiny clothes. I was always worried about my appearance.*» (Eels, 2019). Eilish forteller at fra alderen tretten til seksten, var det ganske tøft for henne. Dette var den perioden hun slet mest med depresjon, angst og kroppsdysmorfisk lidelse. Selv om Eilish har fått et bedre forhold til egen kropp og har det mye bedre nå, så er hun takknemlig for det perspektivet hun fikk som barn. På slutten

av intervjuet forteller Eilish: «*Sometimes I see girls at my shows with scars on their arms, and it breaks my heart. I don't have scars anymore because it was so long ago. But I've said to a couple of them, 'Just be nice to yourself. Because I know. I was there*» (Eels, 2019).

Artikkel nummer to som tar opp dette temaet er et intervju Eilish gjorde med avisen *The Times*, der hun også snakker om sitt forhold til kropp. Grunnen til at jeg ville inkludere dette intervjuet, er at dette ble gjort i 2022, altså tre år etter det første intervjuet. Da har Eilish fått tid til å modnes, og få hele situasjonen litt på avstand. I intervjuet får Eilish spørsmålet om hvordan forholdet hennes er til egen kropp, og hun svarer: «*Ikke bra nok i det hele tatt!*» (Agnew, 2022). Likevel forteller hun videre at: «*Likevel så elsker jeg at det er min kropp, og at den er med meg hvor enn jeg går. Jeg ser på kroppen min som min stygge venn! Det er komplisert, men hva kan man gjøre.*» (Agnew, 2022). Til slutt så kommenterer Eilish samarbeidet hun gjorde sammen *Vogue*, og hvilke tilbakemeldinger hun fikk for dette samarbeidet. Hun konkluderer med at: «*Uansett hva man gjør, får man kritikk. Om man går med for mye klær, blir man sett på som lite attraktiv og at du ikke er feminin nok. Derimot om man går med for lite klær, så blir man kalt for hore, og en som bruker kropp for salg av musikk*» (Agnew, 2022). Hun retter her oppmerksomheten mot forståelser og forventningene til kvinnerollen, og viser at uansett hvordan man som kvinne prøver å møte alle krav, så fører det til kritikk uansett. Eilish ser altså en klar konflikt knyttet til kvinnerollen, og reflekterer over det at man aldri kan tilfredsstille alle, uansett hvor hardt man prøver.

4.3.5 Billie Eilish sitt politiske engasjement og rollen hun inntar

De temaene som kommer mest opp i intervjuene er kroppspress, kvinnerollen og mental helse. Det som er spennende med Billie Eilish, er at selv om hun kanskje ikke har deltatt i så lange podkaster eller tar alt så veldig alvorlig, så er hun en artist som utrolig mange ungdommer ser mot når de selv sliter med egne problemer. Ikke minst unge kvinner. Jeg ser gjennom alle mine analyser av intervjuene at hun ikke prøver å være noe annet enn en vanlig jente. Dette er ikke noe hun sier selv i intervjuene, men min analyse er at hun vil gi et inntrykk av en svært jordnær kvinne som ikke setter seg «over» noen av sine fans. Hun vet at hun har en plattform der hun kan formidle sine egen tanker og meninger, samtidig som hun ønsker å

være en god rollemodell. Jeg synes også at hun framstår autentisk, og ikke prøver å være noe hun ikke er. Hun prøver ikke å framstå som en politiker. Hun snakker med et veldig ungdommelig språk, hun viser at hun fremdeles er litt ubekvem med å snakke om de store spørsmålene, og hun liker å gjøre «vanlige» ting som bilkjøring og serietitting. Hun gjør seg selv svært relaterbar, og en person mange kan kjenne seg igjen i, og det er trolig nettopp dette som gjør at hun tiltrekker seg så mange unge lyttere.

Når det gjelder hennes samfunnsmessige engasjement, så legger man tidlig merke til at Eilish tydelig inntar en rolle som identifiserer henne med fansen. Hun er en av dem. Eilish understreker at hun bare er en vanlig jente, som sliter med helt vanlige ungdomsjente-ting. Hun ønsker ikke å sette seg over noen, men likevel har hun et ønske om å være en rollemodell for de yngre jentene som sliter med det samme som hun har gjort. Hun kan bli sett på et eksempel for andre jenter som sliter: Eilish klarte å komme seg gjennom det, så derfor er det mulig for dem også. Gjennom musikken hennes kommer det veldig tydelig frem at hun også ønsker å være en form for terapeut når hun snakker om vanskelige temaer og egne opplevelser. Dette ser vi bl.a. i sangen som er nevnt tidligere, «30th», og også i en annen sang jeg skal analysere nærmere senere i oppgaven.

Eilish er også veldig flink til å bruke den plattformen hun har bygget gjennom musikken til å fremme viktige temaer hun er opptatt av. Mental helse og kroppspress er de to største temaene hun velger å involvere seg i. Gjennom å være åpen om sine egne problemer, samtidig som hun plasserer seg som «en av dem» i media får hennes ord stor effekt. Hun knytter dette til politikken ved å erkjenne at det er ok å kjenne på tunge følelser, samtidig som man konstant kjemper en kamp for å få det bedre. Hun inntar en rolle som den del av folket, men også som en forkjemper av alle stigmaene rundt et sårbart tema. I nesten alle intervjuene hun gjør har hun en utrolig god energi, og er alltid smilende, selv om hun kanskje ikke har det like bra. Man kan beskrive henne som selve symbolet på «Fake it till you make it». Med dette mener jeg at hun har som nevnt tidligere et veldig positivt kroppsspråk under alle intervjuene, til og med når hun innrømmer for journalistene at hun selv ikke har det så bra. Eilish viser oss at du ikke må la tankene overvinne det som faktisk skjer i virkeligheten.

4.4 Bruce Springsteen – Balansen mellom politisk engasjement og universell appell til hjertet

4.4.1 Hvem er Bruce Springsteen?

Bruce Springsteen, også kjent under kallenavnet «*The Boss*», er en av rockens aller største artister og har gjennom flere tiår produsert politisk musikk. Hans tekster er ofte samfunnskritisk og dreier seg ofte om den amerikanske arbeiderklassen og den urettferdighet som mange der kjenner på. Men han har også skrevet tekster som eksplisitt uttrykker politiske meninger. Grunnen til at jeg ønsket å ha med Springsteen i denne analysen, var at han skiller seg ut i forhold til de andre artistene som er plukket ut, og dette kan bidra til mer bredde og gode drøftinger i slutten av dette delkapittelet. Det som gjør at Springsteen skiller seg ut, er at hans musikk er politisk i en mer tradisjonell forstand enn de andre artistene. Han passer bedre inn i det mer tradisjonelle politikk-begrepet, og for mange vil det derfor være lettere å forstå hva som er det politiske budskapet i hans tekster og uttalelser.

I analysen av Springsteen skal jeg først ta for meg et intervju gjort av «*Tagesschau*» sammen med tidligere president Barack Obama. *Tagesschau* er i all hovedsak et nyhetsprogram som er etablert i Tyskland. I dette intervjuet diskuterer de hva deres nye podkast handler om, og hvorfor det var akkurat Springsteen som Obama ville lage en podkast med. Springsteen er fra før av kjent som en som støtter demokratene i USA, og som en venstre-orientert artist. Han er en mann som eksplisitt støtter arbeider-klassen, og dette kommer tydelig frem i sanger som «*Youngstown*» og «*The river*». Intervjuet fra *Tagesschau* er et veldig strukturert intervju, der intervjueren Ingo Zamperoni stiller spørsmål, og Springsteen og Obama får drøfte rundt spørsmålene. Dette intervjuet er fra oktober 2021 og har blitt sett 75 000 ganger. Videre vil jeg også se på et annet intervju av Springsteen sammen med Obama. Dette ble gjort av NPR, og der snakker de i hovedsak om hvordan Springsteen og Obama ser på historien til rasismen. NPR står for *National Public Radio* og er en bedrift som drives uten fortjeneste og er avhengig av donasjoner. Dette intervjuet kom ut i 2021 og har blitt sett nesten 50 000 ganger (Cornish, 2021). Til slutt vil jeg se på et intervju med Springsteen i magasinet *Variety*. Magasinet ble grunnlagt helt tilbake i 1908, og blir i dag sett på som en av de ledende magasinene innenfor underholdning og nyheter (*Variety*). *Variety* finnes i over 80 land, og har daglig over 8 millioner

abonnenter til nettmagasinet (Variety). I intervjuet med Springsteen tar de for seg temaer som Trump, og diskuterer ulike politiske sanger Springsteen har skrevet.

4.4.2 Springsteen og Obama – En endring i USA

Intervjuet starter med at Springsteen og Obama forteller om hva som er motivet for at de valgte å starte en podkast sammen. Obama forteller tidlig om hvorfor Springsteen fremstår som en god historieforteller gjennom sine sanger. Sangene til Springsteen reflekterer det som han ser utenfor sin vinduet sitt, og det er sanger som er både om og for folket. Springsteen forteller at han deler mye av de samme verdiene som den tidligere presidenten. Intervjueren Zamperoni ønsker så å vite hva som var poenget med podkasten. Obama forteller da at de synes at det var viktig å fremme at han og Springsteen har hatt forskjellige oppvekster, men at de likevel har mye til felles. Dette symboliserer mangfold. De vil slik løfte fram at forskjellige mennesker skal få bli hørt på lik linje. En annen grunn til at Obama ville at Springsteen skulle være med i podkasten, var at Obama mener Springsteen fremmer alle de gode verdiene i USA gjennom sine sanger. Både Obama og Springsteen referer til hverandre som «*Fighting optimists*» (Tagesschau, 2021). Med dette mener Springsteen og Obama at de ser på seg selv om optimister og har en tro på at ting vil bli bedre om man kjemper for det.

Springsteen snakker så om sin barndom og hvordan den påvirket hans politiske perspektiv. Det nevnes at mye av grunnen til at han er en demokrat, er knyttet til familien hans. Grunnen til at foreldrene hans stemte demokratene, var at de var fra arbeiderklassen. Springsteen sier at han så på hjemmet sitt som et demokratisk hjem, men likevel ikke et utpreget politisk et.

Springsteen refererer også til sine konserter, der det ikke bare er demokrater. Springsteen mener at det er rom for fellesskap mellom forskjellige mennesker. Springsteen snakker også om rasisme. Han er opptatt av hvordan musikk er noe som binder mennesker sammen. Svarte, hvite og asiatiske som danser sammen til samme sang. Men han peker på at det som er vanskelig, er å overføre dette til det daglige liv. Obama overtar og understreker hvordan de begge ser håp i fremtiden til USA. Som et eksempel løfter de fram demonstrasjonene knyttet til George Floyd, og hvordan flere mennesker deltok i demonstrasjoner knyttet til rasisme,

som tidligere ikke hadde stilt opp i slike aksjoner. Til slutt sier Springsteen at USA er i endring, men at det går for sent: «*It's two steps forward, and one step back*» (Tagesschau, 2021).

4.4.3 «A fighting optimism»

Hovedtema i dette intervjuet er optimisme, som nevnt i tittelen. Situasjonen som gjør at journalisten, Audie Cornish ønsker å intervju Springsteen og Obama sammen, er diskusjonen om arbeidet i skolene i USA for å endre undervisningen knyttet til rasisme. Skolene ønsker i større grad man fremmer eget ansvar angående rasisme, og at man blir oppmerksom på at man underviser med flere perspektiv. Dette har skapt store diskusjoner blant foreldre og flere var svært kritisk til dette. (Cornish, 2021).

Journalisten nevner blant annet sangen «*My hometown*» av Springsteen, der han synger om en far som forteller til sin sønn at vi alle har ansvar og makt til å endre det som skjer rundt oss. Dilemmaet Cornish da stiller Springsteen overfor, er om det faren forteller til sin sønn i realiteten ikke er sant? Det første Springsteen starter med å si, er at han referer til seg selv, men også folket i USA generelt «*An extention of history*» (Cornish, 2021). Som en forklaring til dette, så forteller han at man har et ansvar som amerikansk statsborger til å skrive og fortelle om hva landet gjør galt og hva landet har gjort galt tidligere. Springsteen forteller at han har et ønske om at folket skal ha en «*fighting optimism*» (Cornish, 2021). Obama trekker da linjer mellom sin politikk og Springsteen sin musikk, ved å fremstille borgerne i USA som alltid i endring. Og endring er bra, men en må være klar over at det vil gå i bølger. Obama er åpen om at man ikke alltid vil få gjennomslag for de endringene man ønsker å se i samfunnet, men mener at det at vi hele tatt har denne diskusjonen i media, sier oss at samfunnet har gjennomgått en endring. Obama forteller at: «Det at vi i det hele tatt diskuterer rasisme, og for eksempel Jim Crow-reglene i skolebøkene, er et stort steg i riktig retning. Jeg vet at jeg ikke hadde noe av det i mine skolebøker, og jeg regner med at Bruce ikke hadde det i sine heller» (Cornish, 2021). Man ser Springsteen nikke til Obamas avsluttende setning.

4.4.4 Variety-intervjuet: musikken som “an affair of the heart”

Denne artikkelen er presentert slik at man får lese spørsmålene journalisten Jem Aswad stilte til Springsteen. Så har de transkribert svarene, og lagt de inn i artikkelen. Det var spesielt to av spørsmålene som jeg fant interessante i forhold til hvordan Springsteen ser på seg selv og sitt politiske engasjement.

Det aller første spørsmålet som blir er spurt er: «*If you ran for governor of New Jersey, you'd win — is that ever a temptation?*» (Aswad, 2017). Til dette svarer Springsteen «*I would have no business in politics. I'm just not interested in policy-making enough. I know people in entertainment who are interested in those things, but I'm a musician.*». (Aswad, 2017).

Kort oppsummert, så sier Springsteen her at kjernen i musikk er at den skal underholde lytterne. Ja, den kan også adressere daglige problemer hos den enkelte, og den kan også ta for seg politiske temaer, men den skal først og fremst nå inn til hjertet hos dem som lytter. Musikken skal bety noe for dem som lytter, og det er det Springsteen prøver å få til hver gang han skriver sanger.

Til slutt avrunder Springsteen svaret på spørsmålet med:

“I'd never make a record that's just polemical, that's just an abuse of your audience's good grace, but if I'm moved, I'll write.” (Aswad, 2017)

Videre prøver Aswad å oppsummere hva Springsteen ønsker av sangene sine: *“His songs are about those times, but aren't bound to them”*. Springsteen sier da at det er nettopp dette han ønsker å oppnå gjennom sine sanger. Som et eksempel referer han til sitt album *The Rising* og sier dette:

“If the rising was only about 9/11, it would be hollow. But you can listen to it today and it's a record that has a spiritual resonance that, whether it was connected to that event or not – it retains its life and its poetry. If you delve deep enough into yourself – it becomes universal.” (Aswad, 2017)

Videre blir Springsteen spurt «*Hvordan tror du dine uttalelser om Trump påvirker dine fans?*» (Aswad, 2017). Spørsmålet har trolig bakgrunn i Springsteens tidligere kritiske uttalelser om Trump. Det er ikke noen hemmelighet at Springsteen ikke er en stor tilhenger av Trump, og i 2016 bare et par måneder før presidentvalget, sa han følgende under en konsert i London: «*it's terrible what's happening in the states. He's undermining the entire democratic tradition*» (Bann, 2016). Springsteen sier i intervjuet:

"I still believe people fundamentally come to music to be entertained. Yes to address their daily concerns and yes, also to address political topics, I believe music can do that well. But I still believe fundamentally it's an affair of the heart. People want you to go deeper than politics, they want you to react inside to their most personal selves and their deepest struggles with their daily lives and react that place; That's the place I'm always trying to reach."

(Aswad, 2017)

Det er også kommet opp flere uttalelser fra ham om Trump i senere tid. For eksempel i 2020, da han under et intervju med *The Atlantic* fikk spørsmålet om kommende presidentvalget mellom Donald Trump og Joe Biden. Springsteen sin respons var som følgende: *"I believe that our current president is a threat to our democracy. He simply makes any kind of reform that much harder. I don't know if our democracy could stand another four years of his custodianship. These are all existential threats to our democracy and our way of living"* (Kaufman, 2020).

4.4.5 Oppsummering av Bruce Springsteen

For å oppsummere Springsteens sitt perspektiv på politikk og hans rolle innenfor politikken og hvordan han velger å fremstille seg selv i media, så er det en del ting jeg ønsker å fremheve. Det aller første, og kanskje det som er lettest å se gjennom analysen, er at han står klart på venstre-siden av politikken og posisjonerer seg sammen med demokratene i amerikansk politikk. Springsteen har siden Obama sin første president-valgkamp valgt å vise sin støtte til ham, og har gjennom store deler av 1980- og 90 – tallet vist stor sympati for arbeider-klassen

i landet gjennom sanger som for eksempel *The River* og *Youngstown*. Springsteen nevner også i intervjuet med Tagesschau at hjemmet deres var et «*democratic home*» fordi de representerte arbeider-klassen, og de var «*the working people*». Dette gir en tydelig indikator om at Springsteen ser på seg selv om en del av folket, og ikke ønsker å løfte seg selv over sine fans. Det er også åpenbart at barndommen og foreldrene har påvirket hans identitet og politiske ståsted.

Når det kommer til hvilke saker som engasjerer Springsteen, så er rettferdighet definitivt et sentralt tema. Da kan man igjen trekke linjer til hans ståsted i forhold til hvilken side han står på i politikken. Med tanke på at arbeiderklassen er viktig for han, så er også økonomien deres og arbeidsledighet et tema han ofte tar for seg både i media og i en rekke av sangene sine.

Det blir nevnt i intervjuet med Variety at han kun skriver om saker som har en innvirkning på han, enten negativt eller positivt. Poenget med sangene hans, slik han fremhever det, er at lytterne skal føle noe. Sangene skal også appellere til universelle erfaringer og følelser, slik at alle skal kunne relatere seg til dem på tvers av bakgrunn og tid. Et eksempel Springsteen bruker da er albumet *The Rising*. Selv om mange som hører på albumet ikke opplevde terroren i New York, kan man likevel sitte igjen med en spesifikk følelse etter å ha hørt albumet. Det er spennende å se på konflikten Springsteen har i forhold til hvordan han vil at musikken hans skal ha et politisk ståsted, samtidig som at han ikke vil den skal fremstå som politisk polemikk. Springsteen ønsker å appellere til fansens følelser, men ikke bli sett på som politisk.

Jeg synes spenningen mellom Springsteen sine klare politiske meninger, og hans ønske om å ikke være politisk er veldig spennende. Det er en kompleks situasjon å ville appellere til følelsene til sine fans, samtidig som man ikke involverer politikken deres. Noe av grunnen til at jeg tror Springsteen vil plassere seg selv utenfor politikken, er at han ønsker at musikken skal være for alle, og kanskje ha en samlende effekt. Jeg tror Springsteen vil bruke musikken til å «bygge broer» mellom republikanere og demokrater. Jeg tror også en grunn til at Springsteen ønsker å holde seg ute av den politiske rollen, er fordi det kan ødelegge «kunsten» i musikken hans. Den vil da ikke være like «ren» og åpen dersom om den først og fremst blir oppfattet som politisk.

Når det kommer til hvordan Springsteen velger å bruke sin plattform, så kombinerer han sine egne tekster og plattformen sin som artist på en interessant måte. Springsteen er ikke redd for å si sine meninger, men er også veldig bevisst på at musikken han lager ikke hovedsakelig skal være politisk. Han nevner i både sitt intervju sammen med Tagesschau og Varitey at han er klar over at han ikke har noe ansvar for å være en «politisk leder» og at han heller ikke er kvalifisert til dette. Han sier selv at han først og fremst er musiker. Springsteen er også selv veldig klar over at det kommer både republikanere og demokrater på konsertene hans, og at han mener at dette ikke er problematisk. Dette fordi musikken i hovedsak slik han ser det ikke skal være politisk, men heller personlig og «an affair of the heart».

4.5 Sammenligning av artistanalyse

I denne delen vil jeg til å sammenligne likheter og ulikheter mellom de fire artistene. Først vil jeg diskutere hvordan samfunnsmessige og politiske spørsmål kommer frem i artistene gjennom intervjuene og podkastene. Hva er det som er viktig for hver av dem? Jeg kommer til å dele sammenligningen inn i tre forskjellige tema, som alle artistene er innom i sine intervjuet og podkaster. Det første temaet tar for seg sakene de velger å engasjere seg i. Det andre vil se på hvilke roller hver av artistene velger å ta når de står frem i media. Dette synes jeg er et viktig tema fordi det handler om hvordan de posisjonerer seg overfor sine fans/lyttere. Senere i oppgaven vil jeg knytte dette til sangtekstene, og hvilke temaer som ofte går igjen i deres diskografi. Det siste temaet jeg vil diskutere, er hvordan hver artist velger å løfte frem sakene de er opptatt av. Hva er fordelene og ulempene med de ulike måtene de velger å gjøre dette. Bruker artistene musikken og tekstene sine, plattformen som artist eller en blanding av begge?

4.5.1 Hvilke politiske temaer kommer til syne gjennom musikken og deres intervjuer?

X sine politiske temaer har røtter i oppveksten hans. I løpet av alle podkastene og intervjuene forteller han om hvordan oppveksten preger musikken hans. Han forteller om problemer med depresjon og angst, og at musikken hans reflekterer hans følelser og tanker. Andre temaer som også kommer opp i musikken til X er kjærlighet, sinne og frustrasjon, men dette er ikke

like tydelig. X kombinerer tekster med passende melodier og rytmer som skaper en stemning i sangene og som bidrar til at lytterne dras inn i X verden og får en større forståelse av det han tenker og føler. X forteller også i podkastene hvordan han vil få frem positivitet og optimisme blant sine følgere. Dette er noe som man ikke ser like ofte i sangene hans.

Kanye West tar i hovedsak opp sin tro på gud, og hvordan han planlegger å fullføre det han oppfatter som guds oppgave. Dette er noe West har vært opptatt med i lang tid, og han er en av de første til å synge om dette innenfor rap-musikken. Dette vil jeg komme mer inn på senere i oppgaven. I intervjuer og podkaster er West også svært opptatt av rasismen i USA, og hvordan media etter hans mening misbruker sin makt.

Billie Eilish har i likhet med X også hatt store problemer med depresjon og angst, så dette er også noe som viser igjen i tekstene hennes. Et annet tema som hun også er veldig opptatt av er kroppspress, og hvordan kvinner blir kritisert for sine klesvalg og sin kropp. Dette er også et tema som går igjen i flere intervju og sangtekster.

Bruce Springsteen har en mer tradisjonell vinkling på politikk. Springsteen har siden tidlig på 1980 – tallet vært opptatt av hvordan USA behandler arbeiderklassen. Så tema knyttet til arbeidsløshet og vanskelige sosiale kår går igjen i mange av sangene til Springsteen og i intervjuer han gir. Men han har også engasjert seg i temaer som rasisme og krig. Springsteen har også viet et helt album til terrorhandlingen i New York i 2001. Jeg kommer til å drøfte en av sangene fra dette albumet senere i oppgaven.

Som man kan se så er det mange likheter på tvers av de ulike artistene. Springsteen og X er begge opptatt av oppvekst og sosiale kår, og hvordan det kan forme ditt liv. Springsteen er også opptatt av rasismen i det amerikanske samfunnet, og det samme er West. X og Eilish engasjerer seg begge i mental helse, mens Eilish i tillegg løfter frem kroppspress og kvinnerollen i dagens samfunn.

4.5.2 Hvilken rolle inntar artistene overfor sine følgere og samfunnet?

Den første artisten jeg vil ta for meg er XXXtentacion, som i denne oppgaven er forkortet til X. Han er den av artistene jeg har valgt med den korteste karrieren, men han blir likevel sett på av mange som en av de artistene som har hatt mest innflytelse på musikkbransjen. Gjennomgående i alle de intervjuene og podkastene jeg har gått gjennom i min analyse av X, så fremstår X som en representant for «folket». Han er veldig åpen når det kommer til sin egen fremstilling av seg selv. Han innrømmer feil, og er også oppmerksom på hvordan hans tidligere handlinger har påvirket de rundt ham. Ønsket om å gjøre opp for sine feil er også vektlagt i intervjuene han har gjort. Han fremstår derfor i stor grad som en rollemodell for sine følgere. Det nevnes for eksempel i intervjuet *No jumper* at grunnet hans tidligere opplevelser, så ser han på sangene sine som en hjelp for andre som har opplevd det samme som han. Jeg kommer mer inn på hva sangene inneholder senere i oppgaven, men gjennom disse vil jeg hevde at man også kan si at han inntar rollen som en slags «psykolog».

Kanye West på den andre siden, har en helt annen tilnærming til sine følgere enn X. Dette er en mann som gir inntrykk av at han hever seg over sin følger-base. West ser definitivt på seg selv som en leder, og signaliserer til og med at han ønsker å bli valgt til president. West er også åpenbart veldig kristen, og vil styre gjennom budskapet han selv mener å ha fått av gud. Derfor er det også viktig å nevne at selv om han selv ser på seg selv som en leder for alle, så kan man nesten definere han som en kristen leder. Gjennom alle podkastene og intervjuene, så snakker West veldig lite om endringer som ikke har en relasjon til gud eller hans tro. Han fremstiller seg som en profet, med tanke på hvordan West snakker om gud. Fremstår som svært eksentrisk på alle måter.

Billie Eilish er den yngste av artistene jeg har valgt å analysere, og den eneste kvinnen. Hun har i likhet med X inntatt en rolle som en del av «folket». Hun er spesielt opptatt av å være et forbilde for sine kvinnelige fans. Selv om hun har likhetstrekk med X på noen områder, så er hun også veldig annerledes på andre felt. Eilish har for eksempel ikke hatt en trøblete familiebakgrunn og oppvekst, men har hatt en støttende familie rundt seg og en mer «normal» oppvekst. Likevel lider de av noen av de samme problemene knyttet til mental helse, og de har til felles at de ønsker å dele sine utfordringer og erfaringer med sitt publikum. Dette viser

oss at selv om kulturen rundt oss påvirker oss som unge, finnes det også andre faktorer som spiller inn og som gjør at man kan dele erfaringer på tvers av bakgrunn. Jeg føler også at hun, på samme måte som X, tar på seg en «psykolog»-rolle gjennom musikken sin. Dette vil jeg komme mer innpå senere i oppgaven i forbindelse med tekstanalysen.

Bruce Springsteen er den eldste og kanskje den mest tradisjonelt politiske artisten i denne analysen. Springsteen har i lang tid vært en støttespiller for demokratene, og assosierer seg med arbeiderklassen i mange av sangene sine. Det jeg synes er ekstra spennende med hvordan han uttaler seg i media, er at han hele tiden understreker at han ikke er en politiker, men en musiker. Samtidig så er han ikke redd for å ytre sine politiske meninger om hvordan landet blir styrt. Springsteen vil ikke ta på seg rollen som en politisk leder, fordi han i motsetning til West er reflektert nok til å vite at han ikke har den nødvendige kompetansen til å lede. Men han bistår gjerne og støtter de han selv mener er best egnet til å lede, som for eksempel Obama.

Som man kan se, så tar både X, Eilish og Springsteen på seg roller som «en del av folket» i den forstand av at de identifiserer seg med den vanlige mann eller kvinne på gaten. Men mens X og Eilish særlig henvender seg til et yngre publikum, så opplever jeg at Springsteen i mindre grad retter seg mot en spesiell generasjon. X og Eilish tar også på seg rollen som «psykolog» i mange av sine intervjuer og podkaster, noe som stemmer veldig godt i forhold til det de vektlegger i sine tekster. West på den annen side fremstår veldig annerledes enn de tre andre. West ser på seg selv om en utvalgt leder, og hever seg over sine følgere. Grunnen til dette er ifølge han selv er at han er en av få som er i stand til å gjøre dette.

4.5.3 Hvordan fremmer artistene sin politikk?

X er kanskje den som bruker musikken og tekstene sine mest for å få frem sine budskap i forhold til hvor mye han bruker sin plattform til å fremme de samme budskapene. Selv om han var et kjent navn i musikkindustrien, gjorde han i motsetning til de andre artistene veldig få intervjuer med tradisjonelle media-kanaler. Mye av grunnen til dette tror jeg er at musikken han lagde var så kontroversiell og annerledes. Voldsdommen X hadde på seg før han ble drept,

tror jeg også gjorde at han ikke var så populær blant de mer tradisjonelle tv-kanalene. De intervjuene og podkastene han har gjort med ulike aktører, har en veldig spesifikk målgruppe og var gjerne ikke rettet mot majoriteten. Med alle disse faktorene tatt i betraktning, så var X i større grad tvunget til å få frem budskapet sitt gjennom musikken og tekstene sine, mer enn gjennom å bruke sin plattform i media.

Kanye West derimot bruker sin plattform svært aktivt til å fremme sitt budskap. Nesten hva enn West sier, så skaper det overskrifter over hele verden. Slik har det vært siden tidlig 2000 – tallet. West har alltid vært opptatt av å fortelle det han mener, og har ved flere anledninger benyttet seg muligheten til akkurat dette på ulike tv – sendinger opp gjennom årene. Som nevnt tidligere i oppgaven, så er hans uttalelser fra 2005 om rasisme i forbindelse med Katrina-orkanen under en veldedighetskonsert, bare et av mange eksempler på at West ikke er redd for å si det han mener. Han er også flink til å utnytte sin popularitet til få media til å viderefremme sine uttalelser. West er heller ikke vanskelig å be når kjente podkast- hoster og tv-ankre inviterer til intervju. Dette gjør at hans meninger kommer frem til et bredt publikum.

Selv om det alltid er mye overskrifter rundt West, kommer hans budskap også tidvis gjennom musikken, men dette kommer nok litt i skyggen av alt som blir sagt i media. West hadde tidlig i sin karriere et utrolig «kritisk» syn på samfunnet, og var forut for sin tid i forhold til sin åpne kritikk mot samfunnet når det kommer til for eksempel rasisme. Dette var også noe West tok for seg i mange av sangene. Jeg kommer tilbake til en av disse sangene senere i oppgaven.

Billie Eilish er også en artist som er veldig flink til å bruke plattformen hun har bygget gjennom musikken til å fremme sine politiske meninger. Hun har gjort flere intervjuer med kjente magasiner som *Cosmopolitan* og *Vogue*. Disse intervjuene gjør at også hun får sine meninger ut til et større og bredere publikum, slik at flere får med seg budskapet. Selv om Eilish bruker sin plattform til å ytre sine meninger, er det likevel først og fremst musikken som er viktigst for henne. Det er gjennom sangene hun tar for seg sine problemer, og det er der hun i stor grad fremmer kritikken av hvordan samfunnet rundt henne fungerer.

Bruce Springsteen er kanskje, sammen med West, den artisten som bruker plattformen sin på den mest tydelige måten politisk. Måten Springsteen velger å uttale seg om politikere som for

eksempel Trump, og hvordan han valgte å vise sin støtte til Obama under hans presidentkampanjer, forteller oss mye om hvordan Springsteen bruker sin plattform. Han er i midlertidig ikke like skarp og kontroversiell i måten han uttrykker seg på.

Jeg vil si at alle artistene har et utgangspunkt i at deres politiske budskap kommer gjennom sangene, men at deres politiske engasjement også fremmes utover dette gjennom deres andre mediaplattformer. Kanye West og Billie Eilish er veldig aktiv med å gjøre mye intervjuer for kommersielle media-kanaler, mens Springsteen derimot er mer aktiv i tradisjonelle politiske forum gjennom for eksempel sin støtte for de presidentkandidatene han selv mener er egnet for å lede landet. Springsteen er også den eneste som er politisk, om man ser på den mer tradisjonelle definisjonen av politikk. West har på lik linje som Springsteen vist sin støtte til en presidentkandidat, men har også tatt steget videre, og stilt selv som presidentkandidat.

Det finnes altså mange likheter blant de fire artistene. Alle artistene bruker sin plattform til en viss grad, men West og Springsteen er nok de mest markante i form av sitt mer offentlige ståsted. Eilish er mer aktiv gjennom ulike intervjuer. Alle artistene bruker imidlertid tekstene som sitt hovedvirkemiddel til å fremme sine politiske budskap.

5 Sangtekstanalyse

I dette kapitlet skal jeg analysere tekster fra de fire artister som på ulike måter viser deres politiske- og samfunnsmessige engasjement. Jeg vil analysere en sang fra hver av artistene, og jeg kommer også til å undersøke om artistene etablerer bestemte fortellinger, bruker spesifikke symbolikker, metaforer eller nodalpunkt i sangene sine. Jeg vil også forsøke å knytte dette sammen med analysene rundt artistene som er gjort tidligere i oppgaven, ved å sammenligne tekstene med det artistene selv har uttalt seg om i sine intervjuer og podkaster.

Til slutt vil jeg oppsummere analysen av alle sangene, og drøfte artistenes politiske budskap i sangene opp mot analysen av intervjuene. Det er ikke nødvendigvis noe negativt om det ikke er helt samsvar her, men heller mer interessant. Jeg kommer også til å dele inn sangene i to forskjellige kategorier. De to forskjellige gruppene er koblet til hvordan artistene velger å fremme politikken i sangene sine, enten på et mikro-nivå eller et makro-nivå. Altså om artistene skriver sanger som primært tar opp utfordringer knyttet til enkeltindividet, eller om den tar for seg et større strukturelle problem som rammer hele samfunnet. Jeg vil også reflektere rundt melodiene og rytmenes betydning i sangene. Dette fordi jeg mener at dette kan spille en viktig rolle i hvordan man tolker de forskjellige sangene. Musikken kan for eksempel være med å forsterke tekstens budskap.

5.1 Sanger med politisk budskap knyttet til samfunnet på makro-nivå

Når det kommer til sanger som jeg vil plassere i denne kategorien, så innebærer det at deres politiske budskap er rettet mot samfunnet med et bredt og strukturelt perspektiv. Dette vil også være temaer som har en effekt på samfunnet som en helhet, og dette kan være temaer som rasisme, terror eller et sosiale problemer i ulike nærmiljø.

5.1.1 My city of ruins – Bruce Springsteen

Denne sangen er på albumet «*The rising*» av Bruce Springsteen. Albumet kom ut i 2002, og han fortalte til magasinet *Rolling Stone* at arbeidet med dette albumet ble startet bare dager etter den forferdelige tragedien som skjedde i New York 11. september 2001. I realiteten, kunne jeg tatt for meg hele dette albumet i forhold til hvordan dette er nært knyttet til terrorangrepet. Alle sangene på albumet har en tilknytning til hendelsen, og hver sang gir ulike perspektiv, eller formidler en følelse Springsteen satt igjen med etter hendelsen. Så selv om det er nettopp «My City of Ruins» jeg har valgt å analysere nærmere her, så kunne faktisk hele dette albumet vært relevant.

Det som er veldig interessant med akkurat denne sangen, er at den opprinnelig ikke handlet om terrorangrepet. Den var egentlig skrevet for å illustrere situasjonen for Springsteen sin hjemby, Asbury park, New Jersey, da byen gikk gjennom en økonomisk depresjon. Likevel ble den satt inn som siste sang, og brukt til å runde av hele albumet som handlet om 9/11. Han endret et par linjer fra originalen, og følte at den passet godt inn i en ny kontekst knyttet til terrorangrepet, selv om den opprinnelig var skrevet med et annet utgangspunkt. Sangen etablerer en fortelling om Springsteen sin hjemby som før i tiden var en moderne og levende by, men på grunn av dårlig økonomi har blitt mer og mer ødelagt. Det samme kan man si om New York før og etter angrepet, så narrative i sangen passer godt for begge situasjonene. Dette er et veldig godt eksempel på re-kontekstualisering, dvs. at en sang kan ha forskjellige betydninger i ulike kontekster, for forskjellige personer og knyttet til ulike hendelser. Hendelsene kan være svært forskjellige, men likevel inneholde noe av de samme følelsene.

Selv om teksten handler om en tragisk hendelse, så er det man sitter igjen med etter å ha hørt sangen en stor optimisme og en samlende følelse. Man merker dessuten en stor forskjell på hvordan han velger synge i versene i forhold til refrengene og «bridgen». Det aller første man legger merke til, er hvordan sangen starter. Den starter med et orgelspill og med en melodi som gir referanser til en begravelse, og dette er også på en måte en «begravelse» for de døde etter angrepet. I de innledende versene er han svært beskrivende, og skaper en veldig dystert ramme rundt hendelsen;

*There is a blood red circle on the cold dark ground
And the rain is falling down
The church door's thrown open, I can hear the organ's song
But the congregation's gone*

(Springsteen, 2002)

Som man kan se, så beskriver Springsteen en blodig sirkel på bakken, dannet av blodet til de døde og sårede. Videre sier han at kirkedørene står vidåpen, men at han kan høre orgelet spille. Orgelspill er ofte brukt i religiøse sammenhenger og under begravelser, så dette kan tolkes som at folket sørger, og at sangen representere en kollektiv begravelsesseremoni for alle som er berørt av hendelsen.

Til slutt så skriver han at «*the congregation's is gone*», og jeg føler dette uttrykket kan gi lytterne flere forskjellige vinkler på hvordan man vil tolke dette verset. «Congregation» betyr forsamling, så dette betyr at selv om musikken spiller, så er det ingen der som lytter til den. Menneskene blir også sett på som hjerte av kirken, så forsamlingen kan her også symbolisere de døde, mens kirken symboliserer New York som by.

Når det kommer til refrenget og i «*bridgen*», så skifter stemningen og det skaper en helt annen tone og stemning. I disse delene av sangen hører man et hint av gospel og en tydelig kristen innflytelse. Refrenget går som følger:

*Come on, rise up!
Come on, rise up!
Come on, rise up!
Come on, rise up!
Come on, rise up!
Come on, rise up!*

(Springsteen, 2002)

Dette er et tydelig tegn på at han fremdeles ser håp for byen, for landet og for de etterlatte. Dette gir lytterne en form for samlende kraft, noe som er noe av det sterkeste musikken kan gjøre med folk. Samtidig som Springsteen synger refrenget, kores det også over hans stemme. Dette gir en følelse av gospel, som igjen kan kobles til kirke-referansen i verset før. Videre i broen («bridgen») ser man en enda tydeligere religiøs påvirkning, der Springsteen gjennom hele «bridgen» ber til gud om styrke, kjærlighet og troskap. Han ber også for verden og for de som har gått tapt. Man ser også en gjentakelse av den ene setningen, noe som forsterker budskapet til linjen og retter mer oppmerksomhet mot det.

Jeg synes at denne sangen viser flere sider av denne dramatiske og traumatiske hendelsen. Springsteen klarer å formidle det uendelig triste i hendelsen og sin egen sympati med byen og menneskene, samtidig som han henter frem styrke i at det finnes håp og viljestyrke i menneskene til å kunne bygge opp igjen byen og gå videre. Han erkjenner at det er lov å føle seg maktesløs og svak, samtidig som at man fremdeles er nødt til å legge ting bak seg og gå videre. Springsteen signaliserer også en religiøs tro på at gud vil lede folk gjennom dette og passe på dem som har gått tapt. Jeg synes også at sangen som en helhet avrunder albumet på en veldig fin måte, fordi det gir håp.

Denne sangen ser definitivt på samfunnet og sin politikk på et makro-nivå. Springsteen retter denne sangen både mot de sosioøkonomiske problemene i sin egen hjemby i Jersey, men også mot terrorismen og de omkomne etter terrorangrepet i 2001. Det som også er interessant med denne sangen, er at selv om det er en sang om terror så nevnes ikke selve handlingen noen steder i teksten. Dette gjør igjen at den blir mer universell. I stedet for å prøve å finne noen man kan skylde på eller legge et ansvar på, fokuserer sangen på å hjelpe menneskene som har vært gjennom dette til å gå videre og skape et nytt felleskap. Springsteen velger heller ikke å gi terroristene noen oppmerksomhet i løpet av sangen, men fokuserer på folket.

Ordene *rise up* blir brukt gjentatte ganger i refrenget. Denne frasen var også et slagord brukt for borgerrettsbevegelsen, og er for eksempel nevnt i talen *I have a dream* av Martin Luther King jr. Det er grunn til å tenke at dette er gjort bevisst, og man ser en intertekstualitet. Dette er når to eller flere tekster er på en eller måte er forbundet med hverandre, enten gjennom sitater eller hendelser. (Skei, 2019)

Som nevnt tidligere så starter sangen med et orgel-spill, noe som med en gang setter tonen for sangen. Det er gjennomgående trekk av gospel i sangen, mest merkbart under refrenget, men man legger også merke til en endring i sangen underveis. Det er nesten som at melodien følger optimismen til teksten. I starten og gjennom versene der Springsteen beskriver det dystre og sine triste beskrivelser av byen sin, er også melodien generelt dystert. I refrenget derimot skjer det er taktskifte og Springsteen hever stemmen sin og det er mer lyd av instrumentene.

5.1.2 Jesus Walks – Kanye West

Jesus Walks er en av de aller viktigste sangene til Kanye West, og en av sangene som virkelig satte West på kartet som en av de store rapperne i sin tid, og ikke bare en produsent. Sangen er gitt ut på debut-albumet *The college dropout* som ble gitt ut i 2004. Dette er første gang West fremmer sin tro på gud, og der West også kommer med en kritikk til sitt eget miljø. Sangen har siden 2004 snart rundet 200 000 000 avspillinger på Spotify.

Introen til sangen går som følger:

We at war

We at war with terrorism, racism

But most of all, we at war with ourself

(West, 2004)

Allerede her legger man merke til at West er opptatt av det som skjer rundt han i samfunnet. Med tanke på at denne sangen er gitt ut i 2004, er det ikke lenge siden terrorangrepet i New York, så dette temaet har fremdeles aktualitet. Rasisme har alltid vært et sentralt tema i rappen, og når West sier at vi er i konflikt med oss selv, kan dette være knyttet til konflikten mellom rett og galt. Hvordan vi alltid må prøve å gjøre det rette, selv om dette ofte kan være vanskelig. Dette kan kobles opp mot rasisme, som allerede er blitt nevnt av West, eller mot

religion, altså å gjøre det rette i forholdt til gud. Dette er indre konflikter i West knyttet til hva som er rett og galt.

I første verset vil jeg ta for meg følgende setninger:

*I walk through the valley of the Chi where death is
Top floor the view alone will leave you breathless *gasps*
Try to catch it *gasps* it's kinda hard
Getting chocked by detectives, yeah yeah now check the method
They be askin' us questions, harass and arrest us*

(West, 2004)

I denne delen av verset finnes det en del skjulte meninger og symbolikker. Den første linjen er en referanse til det bibelske verset «Psalms 23:4» som går: «*Yea, though I walk through the valley of shadow of death, I will fear no evil: for you are with me; your rod and your staff they comfort me*» (West, 2004). Men for å endre linjen har West brukt “*The chi where death is*” som høres ut som: sier “*shadow of death is* i selve sangen. Dette er interessant fordi “The chi» er også en slang for byen Chicago som West vokste opp i. West sammenligner da altså «the shadow of death» med «The Chi where death is». Denne byen er også kjent for sin høye volds- og drapsrate. Derfor finnes det to ulike meninger i den første linjen. Chicago kan bli sett på et sted der man uansett hvor man ser, vil finne vold og død, men samtidig signaliserer setningene at siden West enda er i live, så har gud passet på han. Dette passer godt inn i forhold til resten av bibelverset.

Når det kommer til resten av teksten så har West brukt en lyd av noen som hiver etter pusten når han referer til en utsikt, men også en lyd som man lager etter å ha blitt utsatt for halsangrep politiet bruker når de skal anholde deg. Dette er en kritikk mot hvordan politiet behandler folk urettferdig.

Refrenget i denne sangen er en gjentakelse av disse fire linjene:

(Jesus walk)

God show me the way because the devil tryna break me down

(Jesus walk with me)

The only thing I pray is that my feet don't fail me now

(Jesus, walk)

And I don't think there's nothing I can do now to right my wrongs

(Jesus walk with me)

I wanna talk to God, but I'm afraid cause we ain't spoke in so long

(West, 2004)

Dette viser oss hvordan West er avhengig av Jesus og gud for at han skal gjøre de rette valgene, men at han også er klar over sine feil tidligere i livet. West forteller også hvordan han er redd for å snakke med gud, grunnet at han ikke har snakket med ham på en stund. Dette kan bety at han ikke har bedt sine bønner på en stund, eller at han ikke har vært en god kristen i det siste. Grunnen til at disse linjene blir gjentatt to ganger er nok at det har en forsterkende effekt på budskapet. Når det blir sunget to ganger er det også lettere og huske eller få med seg hva som blir sagt.

Til slutt skal jeg se på et par linjer fra det andre verset:

To the hustler, killers, murderers, drug dealers, even the scrippers

(Jesus walks for them)

To the victims of welfare feel we livin' in hell, hell yeah

(Jesus walks for them)

(West, 2004)

Her understreker West at uansett hvilke bakgrunn man har, og uansett hvor mye dårlig man har gjort i sitt tidligere liv, så vil Jesus være med deg. Videre så kritiserer også West velferdsordningen i USA. Slik jeg forstår det, så mener West at ved at folk får penger av staten, istedenfor muligheter for jobb eller utdanning, så blir de avhengig av staten for å overleve.

Den siste delen av andre verset som slik:

*So her ego my single, dawg, radio needs this
They say you can rap about anything expect for Jesus
That means guns, sex, lies, videotape
But if I talk about God my record won't get played, huh?*

(West, 2004)

I denne delen av sangen kritiserer West sitt eget rap-miljø. Jeg får inntrykket av at det var enkelte temaer man var nødt til å rappe om på den tiden, for at radiostasjonene skulle velge å spille dem. Gangster- rap var på denne tiden stort med artister som 50-cent og Lil Wayne som ledende innenfor dette. West mener det er et stort behov for at radiostasjonene også skal spille sangen hans, fordi han mener at religion er et tema man burde kunne rappe om, og at det å kople religion til rappen vil være en måte å gjøre religion «kult» igjen.

Det er veldig tydelig at West er opptatt av hvordan kristendommen er blitt fremmed, og at den ikke får nok oppmerksomhet i offentligheten. Samtidig så kritiserer sangen hvordan musikkbransjen ikke gjør sin del for å gjøre den «populær». Men det er ikke bare religion som er tema i denne sangen. Han tar også opp rasisme og politivold. Dette gjør at man kan plassere denne sangen både i gruppen for makro – problemer, men også for mikro-problemer. Men med tanke på at sangen er gjennomsyret av religion og om hvordan Gud vil hjelpe deg uansett bakgrunn, vil jeg si den passer best i grupperingen som tar for seg politikk på et makro-nivå. Dette er med tanke på at Gud ser alle, og vil alltid passe på alle, uansett.

Det er også noen musikalske punkter i denne sangen som jeg mener er med på å skape en ramme rundt sangen. For det første så er det en rekke steder i sangen der man kan høre rop fra folkemengder. Dette gir en illusjonen av at disse ropene kommer fra en utenforstående observatør. Et eksempel på dette er i første verset der det står i parentes «*niggas*», dette er et opptak av en person som roper ut frasen, og det gir inntrykket av at det er noen som roper dette ut rettet mot West som synger.

En annen ting som er veldig interessant i denne sangen, er spesielt i første verset der West har lagt inn *gasp* to steder i teksten. Dette er da en lydfil av en person som gisper etter luft. Dette er også med på å gjøre sangen mer personlig. Man rives med og lytter mer intenst, og som nevnt tidligere gir det også lytteren et valg om hvordan de velger å tolke det.

Det siste jeg vil fremheve i sangen er hvordan rytmen på sangen er oppbygget. Med en veldig repetitiv takt, får man en slags marsjerende følelse i, noe som skaper en veldig mektig følelse.

5.2 Sanger med politisk budskap sett på samfunnet på mikro-nivå

Når det kommer til politiske budskap som i større grad ser på samfunnet på et mikro-nivå, så vil dette si politikk som primært er koblet til enkeltindividet istedenfor mer overordnede strukturer og samfunnet som helhet. Dette budskapet kommer ofte gjennom artistens personlige fortelling i sangen. Slike budskap er ofte formidlet gjennom artistenes egne erfaringer, og temaer sangene kan omhandle kan for eksempel være depresjon, angst, mental helse, kroppspress eller mangel på selvtillit.

5.2.1 Idontwannabeyouanymore – Billie Eilish

Denne sangen av Eilish kom ut i 22. desember 2017, som en del av EP-en hennes *Don't smile at me*. Grunnen til at jeg har valgt ut denne sangen, er at dette er en av de mest personlige låtene til Eilish. Det er en sang som åpenbart handler om å være usikker på seg selv, og at man ikke godtar den man er. I en kombinasjon av utrolig god framførelse av sangen og fantastisk produksjon, danner sangen et bilde av hennes tanker om seg selv og andre som er i lignende situasjon.

Produksjon av sangen kan være vanskelig å bedømme for det utrente øret, men noe som ofte er et tegn på god produksjon av sanger er gjerne hvordan vokalen har et klart skille fra instrumentene og det er god separasjon mellom alle lydene. Hennes godt skrevne tekster sammen med en unik sangstemme, gjør ikke bare sangen betydningsfull, men også populær for dem som ikke «lytter» til teksten også.

Eilish gjorde i forbindelse med sangen et intervju med *Genius*, der hun selv brøt ned sangen og fortalte hva hver linje av sangen betydde. Derfor kommer jeg også til å referere til dette intervjuet når jeg analysere sangen, men jeg vil også gjøre mine egne refleksjoner. Det første refrenget går slik:

Don't be that way
Fall apart twice a day
I just wish you could feel what you say
Show, never tell
But I know you too well
Got a mood, that you wish you could sell

(Eilish, *Idontwannabeyouanymore*, 2017)

I sitt intervju med *Genius* sier Eilish at hun er veldig klar over at hun ikke har det særlig bra, noe som formidles i de to første linjene, men at hun også er lei av å føle seg slik (Genius, 2018). Videre for de to neste linjene, forklarer Eilish at det er kun hun som kan gjøre noe for å endre tankene i hodet, uansett hvor mye andre prøver å hjelpe. Likevel forteller Eilish at det er vanskelig for henne. Hun forteller at det å fortelle til andre hva man føler, er skummelt og noe hun ikke liker å gjøre. Eilish beskriver det som at i det man forteller noen det man føler på, blir det plutselig sant, mens når man holder det for seg selv så er det ikke sant enda (Genius, 2018). Jeg får inntrykket av at Eilish forestiller seg at i det hun forteller noen om problemene sine, så blir hun mer obs på hva problemene er, noe som gjør henne enda mer stresset og utilpass. Dette er en vond sirkel som er vanskelig å bryte.

Videre i refrenget så synger hun:

If teardrops could be bottled
There'd be swimming pools filled with models
Told," a tight dress I what makes you a whore"
If "I love you" was a promise
Would you break it, if you're honest?

*Tell the mirror what you know she's heard before
I don't wanna be you
Anymore*

(Eilish, Idontwannabeyouanymore, 2017)

Det er spesielt de to første linjene og de to siste linjene som jeg synes er ekstra interessante i refrenget. Eilish sier i sitt intervju med *Genius* at hun forestiller seg at modeller er de tristeste menneskene i verden. Dette er fordi deres jobb er alltid å bli sett på, og jeg tror også at Eilish kjenner seg veldig igjen i det å måtte konstant leve med andres blikk på henne, noe som skaper stress. Alle ser deg, og har visse forventninger til deg. Eilish forklarer det som at: «*Their job is always being looked at. (...) Models are known to be your role models. This is your standard. You have to look like this and be like this and do this and this. That's been known forever and it changes all the time, but if it keeps changing why does it have to be there at all?(...) Once you react the peak, they'll ask you to climb another mountain*» (Genius, 2018). Dette knytter hun til setningen «*Got a mood, that you wish you could sell*» fra siste linje i første vers. Denne setningen gir betydning til det som jeg har referert til over, grunnet at Eilish synger om et bestemt «*mood*» eller en innstilling til livet, som man skulle ønske man ikke hadde.

Så kommer vi til det Eilish referer til som «den beste linjen hun noen gang har skrevet». De to siste linjene i refrenget og sangens tittel: «*I dont wanna be you, anymore*». En så enkel linje, men likevel så utrolig full av mening. Den oppsummerer hele refrenget og verset, og avslører også at denne sangen er om henne. Eilish forteller i intervjuet at: «*Jeg har aldri sagt noe jeg har ment så mye før noen gang. Du er alltid du, uansett. Og det gjør meg livredd*» (Genius, 2018).

Jeg føler at denne sangen er en sang som ved første blikk kanskje ikke virker så politisk, fordi den er knyttet til mental helse. Men med en gang man lytter til teksten, så kommer det frem mange momenter. Det blir brukt en del symbolikk og metaforer, som for eksempel første to linjene i refrenget der Eilish synger om tårer og modeller. Uten hennes egne forklaring ville det vært vanskelig for de fleste å forstå hva hun mente med disse linjene, men med forklaringen

gir dette sangen et nytt perspektiv. Disse linjene kan bli sett på som konkrete, men også metaforisk.

Et perspektiv som kanskje går litt under radaren i denne sangen, er hvordan kropp er blitt så veldig viktig i dagens samfunn. Eilish snakker om hvordan modeller alltid er rollemodellene til andre, og at alle ønsker å være som dem. Likevel ser Eilish på dem som de som har de tristeste livene. Videre understreker Eilish at skjønnhetsidealet er i konstant endring, og at man derfor aldri kan føle seg helt tilfreds. Dette er poenger som også kommer tydelig fram i det Eilish sier i sine intervjuer med *Rolling Stone*, om at uansett hva man gjør så vil folk finne noe feil med deg. Så dette er helt klart en sang som jeg vil plasserer i det jeg har kalt mikro-nivå kategorien. Selv om noe av tematikken her også kan sees på som samfunnsproblemer, så synger Eilish om sine egne utfordringer og hennes forhold til sin egen kropp, og om hvordan en negativ innstilling bare ødelegger for en selv.

Når det kommer til melodien og rytmen i Eilish sin sang, så er det egentlig ikke så mye å kommentere på med dette. Det er en relativt rolig melodi med en lav BPM (Beat per minute). Det er en veldig behagelig melodi å høre på, og lite instrumenter involvert. Grunnen til at jeg tror at de har valgt å holde selve musikken såpass naken, er at hennes stemme skal være midtpunktet. Eilish har en helt unik stemme, men også en stemme som kan forsvinne litt om det er for mye som skjer rundt den. Eilish har valgt å fokusere ene og alene på budskapet i denne sangen, og for at teksten og stemmen hennes skal ha maksimalt effekt har hun valgt å holde musikken så enkel som mulig.

5.2.2 Jocelyn Flores - XXXtentacion

Jeg har tidligere nevnt hvordan X har en variert diskografi. I underkapittelet om X skrev jeg om hvordan sangen «*Look at me*» har en meget aggressiv melodi, der det er nettopp den som er «hovedpersonen» i sangen. Kort forklart så betyr det det at er mye bass, rask BPT (beat per minute) og mye «kicks» fra trommene. Den maler et bilde av en person som bærer på et stort sinne, og sangen blir da måten å få dette ut på. I sangen *Jocelyn Flores* derimot, har X valgt å ha en helt annen innfallsvinkel. Denne sangen ble gitt ut på albumet «17» som kom ut i 2017.

Sangen har snart blitt spilt to milliarder ganger på Spotify, og er en av de mest kjente sangene til X. Albumet i sin helhet kunne faktisk blitt analysert, men Jocelyn Flores er den sangen jeg mener får frem mest følelser i forhold til mental helse hos X. Dette albumet er i hovedsak et prosjekt der alle hans tanker og følelser blir uttrykt, og han har i tillegg lagt inn en forklaring som første sang på albumet. I denne monologen sier han: « *Here is my pain and thoughts put into words. I put my all in to this. In the hopes that it will help cure, or at least numb your depression. I love you, thank you for listening* » (XXXtentacion, The Explanation, 2017) Dette er også X sitt første prosjekt siden fengselssoningen, og et «comeback» på en måte.

Sangen starter rett på bridgen og går slik:

*I know you're somewhere, somewhere
I've been trapped in my mind girl, just holding on
I don't wanna pretend that we're something, we're nothing
I've been stuck thinking 'bout her, I can't hold on (I'll be feeling)*

(XXXtentacion, Jocelyn flores, 2017)

Man merker med en gang at det er noe som er i tankene til X. Uten å vite konteksten til sangen legger man merke til at det virker som at X synger om noen som har stått han nær og at denne relasjonen har hatt en negativ effekt på han. Man får også følelsen av at X snakker til noen, eller at det kan minne om et avsnitt fra et brev eller en dagbok.

Videre vil jeg ta for meg noen viktige linjer fra verset:

*I'm in pain, wanna put ten shots in my brain
I'm been trippin bout some things, can't change
Suicidal, same time I'm tame
Picture this, in bed, get a phone call
The girl you fucked with killed herself
That was the summer when nobody helped
Ever since then, man, I hate myself
Wanna fuckin end it, pessimistic*

(XXXtentacion, Jocelyn flores, 2017)

I løpet av den første delen av verset får man et dypere innsyn i hendelsen som det synges om i «bridgen». Denne hendelen var at Jocelyn, en av X sine venner, tok litt eget liv på et hotellrom. Allerede etter de første 30 sekundene av sangen får man et inntrykk av en pessimisme. Med tanke på hva X sier i sin «*Explanation*» i starten av albumet, så vet man at dette er det de følelsene og tankene han sitter igjen med etter denne hendelsen. Det er smertefullt, og X ser ikke vitsen med å leve lengre. Det virker også som at han føler på en stor skyldfølelse, og at han burde gjort mer for venninnen. Dette fører til at han ikke føler at han fortjener å leve lenger.

Videre i verset står det også:

Havin conversation bout my haste decisions
Fuckin sickening; at the same time
Memories surfacing through the grapeline
Bout my uncle playin with the slip knot
Post-traumatic stress got me fucked up

(XXXtentacion, Jocelyn flores, 2017)

Igjen får man et innsyn i hvordan X hadde det i perioden etter Jocelyn sin død. I siste linje snakker X om sitt posttraumatisk stress knyttet til onkelen sin død, som jeg presenterte i det forrige kapitlet. Det forteller oss at X sammenligner Jocelyn sin død og onkelen sin død. Det kan indikere at X satte Jocelyn like høyt som sin familie. Det forteller oss også at siden både Jocelyn og onkelen tok sitt eget liv, så tenker X automatisk på onkelen når hendelsen med Jocelyn oppsto.

Sangen avsluttes med fire linjer som går slik:

I'll be feelin pain, I'll be feelin pain just to hold on
And I don't feel the same, I'm so numb

*I'll be feelin pain, I'll be feelin pain just to hold on
And I don't feel the same, I'm so numb*

(XXXtentacion, Jocelyn flores, 2017)

I motsetning til introen til sangen, så får man inntrykket av at X nå snakker til seg selv. Man legger også merke til at det bare er de samme setningene som blir gjentatt. Dette er for å understreke budskapet. Dette understreker hva X føler. Smerten han føler, bare av å leve, og at ingenting var det samme etter hendelsen.

Jeg tror at det som har gjort denne sangen så populær, er på grunn av en veldig brutal tekst som oppleves som veldig «ekte». Da denne sangen ble utgitt var det ikke vanlig å skrive slike brutale tekster, der man snakker så direkte om så vonde tanker, som for eksempel at man ønsket å ta sitt eget liv. Jeg tror mange vil kunne se på sangen som en «psykologitime» i den forstand at den setter ord på følelser som ikke er vanlig i «populær-musikk», og i den forstand at den ikke legger skjul på noen ting. Jeg synes den tar opp tema som finnes i veldig få sanger. Hvordan man føler seg etter at noen som sto en nær går bort. Sangen har ikke et budskap mellom linjene, ingen metaforer eller symbolikk. I denne sangen er alt brutalt direkte, og vanskelig å misforstå.

Temaer man automatisk knytter til denne sangen vil være depresjon, angst, anger og selvmord. Dette er noe som er tett knyttet til X sitt samfunnsengasjement, og dette kommer godt frem i teksten. Sangen er også lett å plassere i gruppen for mikro-nivå, grunnet den veldig personlige tilnærmingen. Selv om temaene også dreier seg om strukturelle samfunnsproblemer, så er det den personlige opplevelsen som står sentralt i sangen.

Musikken i X sin sang, er på lik linje som Eilish sin, relativt enkel. Det er en rolig melodi med lav BPM. Det er en behagelig melodi, og igjen er det teksten som er det viktige i sangen. Likevel så tror jeg at musikken har en misjon gjennom å forsterke og fremheve stemmen til X, og gjøre den til det viktigste instrumentet. Melodi og rytme skal ikke ta oppmerksomheten bort fra lyrikken. Vokalen blir stjerne i showet, og melodien blir en støttespiller til vokalen.

5.3 Oppsummering

Kort oppsummert, så legger man fort merke til at sangene med et makro-perspektiv har en veldig annerledes oppbygging enn sangene med et mikro-perspektiv. X og Eilish sine fortellinger i sangen er veldig personlige, og det er lite optimisme å spore. Det er mer en beskrivelse av hvordan de har det, og at de ikke ser positivt på fremtiden. Både Eilish og X har i sine sanger akseptert hvordan deres liv er, og ser ikke noen måte til å få det bedre. Springsteen og West har en helt annen måte å bygge opp sine sanger på. Slik som X og Eilish, så starter også sangene deres med en pessimisme, der Springsteen beskriver samfunnet etter terroren og West beskriver hvordan andre ser på afro-amerikanere. Det som skiller deres tekster og fortellerstil fra X og Eilish, er at man kan se en endring i tonen og budskapet i løpet av sangen. I Springsteen sin sang så merker man at versene er preget av negativitet, men når refrenget og bridgen spilles så er det mer optimisme og tro på at man klarer å reise seg fra tøffe tider. West sin sang har også en merkbar endring i løpet av sangen til et mer optimistisk budskap om uansett hvilken bakgrunn og fortid man har, så vil gud alltid være med deg. Og «*Jesus walks with you*» er en frase som blir brukt mye gjennom hele teksten.

Når det kommer til oppbyggingen av musikken, er det også en del ulikheter mellom de to kategoriene. Det som er interessant å se på, er at oppbyggingen av sangene som fokuserer på makro-nivå er mer dynamiske. Med dette mener jeg at det er mange elementer som går sammen for å etablere helheten i sangen. I Springsteen og West sine sanger så er det vektlagt mye i produksjonen av selve sangen. Med dette mener jeg at det er mye mer kompleksitet i melodi og rytme, enn hos X og Eilish sine. Musikken forteller her nesten en historie i seg selv, og den er ikke like personlig som sangene til X og Eilish. Som nevnt tidligere, så tror jeg at musikken er bygd opp slik fordi at det viktigste hos X og Eilish er å få frem selve teksten og gjøre den så personlig som mulig. Mens Springsteen og West heller bruker musikken til å forsterke budskapet og på den måten understreke et dette er et stort tema som ikke bare gjelder dem selv. Dette er selvsagt et for lite utvalg til å fastslå dette, men mer et mønster jeg har merket gjennom analysen av disse sangene og hvordan jeg generelt også tolker musikkens rolle i forhold til tekst og budskap.

Det er også en tydelig endring i stemningen i løpet av sangene som er innenfor makro-nivå. Man kan se optimismen bygges opp jo lengre man kommer inn i sangen. I sangene til X og Eilish får man en følelse av at alt håp er ute, og at man ikke ser noen løsninger på problemene. Grunnen til at de vektlegger dette tror jeg kan være at nettopp håpløsheten gjerne er realiteten for dem som sliter med slike problemer. Så derfor vil X og Eilish gjøre det så autentisk som mulig for dem som lytter og kjenner seg igjen.

6 Hvordan dette er relevant i forhold til skolen og undervisning

I dette kapitlet skal jeg drøfte hvorfor jeg synes at dette prosjektet er svært relevant i forhold til undervisning og til skolen. Det første jeg skal se på er de ulike fagene jeg mener at dette vil være relevant for. Jeg vil også ta for meg noen kompetansemål som retter seg inn mot musikk, samfunn, politikk eller tekstanalyser. Jeg vil særlig se på kompetansemålene innenfor samfunnsfag og norsk, og ikke musikk fordi jeg føler at denne forbindelsen fra før av har en veldig logisk tilknytning til oppgaven min. Engelskfaget har mange av de samme likhetene til norskfaget, bare at det er koblet til et annet språk. Til slutt vil jeg se på andre utenomfaglige kompetanser som musikk kan hjelpe elevene til å utvikle. Jeg kommer til å ta utgangspunkt i kompetansemål etter 10. trinn i grunnskolen.

6.1 Musikk – relevant i mange fag

Som nevnt tidligere, så mener jeg at man kan knytte dette prosjektet til mange fag i skolen. Noen av de relevante fagene er bl.a.: norsk, musikk, samfunnsfag og engelsk. I norskfaget mener jeg at det vil være relevant, fordi at den eneste forskjellen på en sang og et dikt, er musikken. I tillegg så er det mye lettere å relatere seg til en sang enn et dikt for mange elever.

Har man et forhold til noe man skal analysere, blir det ikke bare lettere, men også mer interessant. I denne oppgaven har jeg også en grunnleggende tekstanalyse som det å lete etter metaforer og symbolikker. Dette er også en sentral del av undervisningen til norskfaget. Her er noen av kompetansemålene som jeg mener er relevant i forhold til min oppgave i norskfaget etter 10 trinn:

- Uttrykke seg i ulike sjangre og eksperimentere med sjangre på kreative måter
- Informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- Utforske og vurdere hvordan digitale medier påvirker og endrer språk og kommunikasjon
- Sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid

- Gjenkjenne og bruke språklige virkemidler og retoriske appellformer

(Udir, 2020)

Alle disse kompetansemålene passer godt til ulike sider av temaet for min oppgave, og jeg tror at det å ta utgangspunkt i musikk som elevene selv er interesserte i vil være motiverende og lærerikt og hjelpe eleven å tilegne seg kunnskap innenfor områder de finner vanskelig tilgjengelig. Noen av læreplanmålene i norsk går direkte på kreativ skriving og lyrikk, noe som kan knyttes direkte til sangtekster. Mens andre mål handler om å trekke ut essensen av en tekst og knytte den til en kontekst, noe som også er sentralt i oppgaven.

Når det kommer til samfunnsfag, så mener jeg nåtidens sanger i stor grad følger samfunnsbildet rundt oss. De fleste kontroverser og viktige hendelser, blir det skrevet en sang om. Sanger kan hjelpe oss å engasjere folk i de viktigste sakene i verden, de kan informere oss om ulike temaer som rasisme, eller den kan bidra til å utvide våre egne forståelser av ulike spørsmål. Historie, identitet og politikk er kanskje de to begrepene som jeg mener er mest sentrale fellesnevnerne i musikken og i samfunnsfaget, og som jeg mener er lettest å knytte de sammen med. De kompetansemålene i samfunnsfag etter 10. trinn jeg føler er særlig relevante i forhold til oppgaven er:

- Drøfte hvordan framstillinger av fortiden, hendelser og grupper har påvirket og påvirker folks holdninger og handlinger
- Reflektere over hvordan mennesker har kjempet og kjemper for forandringer i samfunnet og samtidig har vært og er påvirket av geografiske forhold og historisk kontekst
- Gjøre rede for årsaker til og konsekvenser av sentrale historiske og nåtidige konflikter og reflektere over om endringer av noen forutsetninger kunne ha hindret konfliktene
- Reflektere over likheter og ulikheter i identiteter, levesett og kulturuttrykk og drøfte muligheter og utfordringer ved mangfold
- Reflektere over hvordan identitet, selvilde og egne grenser utvikles og utfordres i ulike fellesskap, og presentere forslag til hvordan man kan håndtere påvirkning og uønskede hendelser

(Udir,2020)

Når det kommer til kompetansemålene i samfunnsfag, så er det mange av kompetansemålene som kan knyttes opp mot det å se en kontekst av en sang eller et intervju, eller det å reflektere rundt viktige samfunnstema. Da er musikk relevant, fordi mange samfunnsproblemer ofte kommer opp i sanger. Når det kommer til hvordan hendelser påvirker folks handlinger, ser jeg på det som veldig interessant å drøfte hvordan elvene blir påvirket av sin egen favorittartist. Elevene kan også prøve å finne ut av hvilke erfaringer og historiske, geografiske og kulturelle kontekster som har påvirket deres favorittartister. I forhold til for eksempel kompetansemålet om identitet og selvbilde, vil analysen av Eilish være veldig relevant med tanke på hva hun er opptatt av. I forhold til artistene X og West, så vil kompetansemålet som omhandler konflikt og om hvordan man kunne hindret de eventuelle konfliktene, være aktuelle. Springsteen vil være relevant i forhold til kompetansemålet som omhandler det å skape et bedre felleskap og samfunn for alle.

Til slutt vil jeg også vise til livsmestring, som er en del av de tre tverrfaglige temaene i læreplanen. Det står i læreplanen at: *«Folkehelse og livsmestring som tverrfaglig tema i skolen skal gi elevene kompetanse som fremmer god psykisk og fysisk helse, og som gir muligheter til å ta ansvarlige livsvalg. I barne- og ungdomsårene er utvikling av et positivt selvbilde og en trygg identitet særlig avgjørende.»* (Udir, 2020). Livsmestring er noe både Springsteen, Eilish og X snakker mye om i sangene sine. De presenterer perspektiver på hvordan man kan løse problemer, og understreker betydningen av å ha håp. Springsteen spesielt belyser hvordan vi kan skape et felleskap for å komme oss gjennom problemer.

6.2 Utenom faglige kompetanser knyttet til musikk

Det er ikke bare ren kunnskap man kan tilegne seg med musikk i undervisningen. Det er også kompetanser som ikke kan måles med en prøve eller tekst. Dette er kunnskap som både går på enkeltindividet med fokus på temaer som kognitiv og emosjonell utvikling, men også på sosiale relasjoner og en forståelse av samfunnet vi lever i. Dette er også en del av skolens mandat. Det å gjøre elevene klar for arbeidslivet og deltagelse i samfunnet.

Emosjonell utvikling er noe som man er nødt til å utvikle for å kunne håndtere hverdagen på en god måte, og musikk kan være et viktig verktøy i denne utviklingen. Med emosjonell utvikling mener jeg hvordan man klarer å håndtere følelser som stress, angst, sinne og depresjon. Som nevnt tidligere i oppgaven, så tar mange av artistene på seg en rolle der de bidrar til å normalisere mentale utfordringer. Dette kan hjelpe med å dempe de tunge følelsene enkelte kan bære på. Dette vil gjøre det lettere for mange å komme seg gjennom hverdagen og ha fokus på de viktige tingene når en vet at en ikke er alene om problemene. Samtidig er det også viktig å presisere at ingen av artistene på noen måte kan erstatte psykologer/ terapeuter eller andre som jobber med mental helse, og de vil neppe løse alle problemene for sine lyttere.

Kognitiv utvikling er også noe elevene kan oppleve gjennom musikk i undervisningen. Kognitive ferdigheter er våre mentale funksjoner som hukommelse, logiske evner og erkjennelse (Malt, 2023). Hukommelse er kanskje den ferdigheten som jeg vil trekke frem mest med tanke på min oppgave. Etter min empiriske erfaring har barn lettere for å huske en sangtekst eller en melodi, enn et dikt. I en artikkel av Kim Innes, Terry Kit Selfe, Dharma Singh Khalsa og Sahiti Kandati fant de også ut gjennom en studie at de deltagerne som lyttet til musikk fikk bedre subjektiv hukommelse og objektiv kognitiv ytelse (Innes, Kit Selfe, Singh Khalsa, & Kandati, 2017).

Når det kommer til innsikt i sosiale relasjoner og kulturelle forståelser elevene kan utvikle gjennom å arbeide med musikk i ulike fag, så mener jeg at elevene særlig vil kunne lære mye av å tolke tekstene. Som nevnt tidligere så tar artister opp problemer i sine sanger, og gjerne problemer i sitt eget samfunn. Dette gjør at en elev i Norge, vil få litt mer forståelse for og nye perspektiver på en som har vokst opp i fattigdom eller en som kommer fra et annet land og kultur. Dette igjen kan man overføre til hvordan man behandler andre i hverdagen sin, og på den øke anerkjennelsen av mangfold.

6.3 Oppsummering

Så for å oppsummere dette kapitlet, så vil jeg sterkt hevde at det å i større grad anvende seg av musikk i undervisningen vil kunne hjelpe flere av elevene til å nå kompetansemålene. Oppgaven min viser med all tydelighet at den treffer flere av kompetansemålene i fag som norsk og samfunnsfag, og at det er også åpnes muligheter innenfor tverrfaglige prosjekter – noe som er et satsingsområde i skolen og som kan gi ekstra motivasjon til elevene. De aller fleste elever har et forhold til musikk og musikkartister, og gjennom aktivt å bruke denne relasjonen i undervisningen vil det motivere elevene og gjøre det lettere for dem å tilegne seg kunnskap. Til slutt så vil jeg også hevde at denne oppgaven vil kunne hjelpe elevene med å utvikle viktige evner i forhold til arbeidsliv og det generelle voksenlivet.

7 Avslutning

I løpet av denne oppgaven har jeg analysert et utvalg artister og enkelte av deres sanger, og undersøkt om det er en sammenheng mellom det de sier i intervjuer og podkaster i forhold til deres budskap i sangene. Både artistene og sangene deres er nøye utvalgt, og spiller alle en viktig rolle i oppgaven for å skape en god drøfting opp mot politikk-begrepet. Politikkbegrepet er noe som jeg har definert bredt i denne oppgaven. Jeg mener med bakgrunn i funnene i oppgaven at musikk og sangtekster også kan ha stor relevans i undervisningen, og at dette prosjektet, selv om jeg ikke har studert mottakerne, har vist hvilken innflytelse artister kan ha i dagens samfunn. Så for å svare på min problemstilling samt mine forskningsspørsmål:

- *Hvilken politisk og samfunnsmessig rolle spiller musikken og artistene?*
 - Hvilke politiske saker, bevegelser og mobiliseringer har de ulike artistene støttet?
 - Hvilke samfunnsproblemer på både mikro- og makro- nivå engasjerer artistene i seg?
 - Hvilken rolle inntar artistene overfor sitt publikum?

For mine artister, strekker de politiske budskapene seg fra terror og rasisme til mental helse og kroppspress. Dette dekker både makro og mikro – nivåene i forhold til hvilken tematikk artistene tar opp i sangene sine. Temaene terror og rasisme har særlig vært rettet mot samfunnsnivået og felleskapet, mens temaene mental helse og kroppspress har vært særlig rettet mot den enkeltes erfaring og utfordringer. Det er også mange forskjellige roller artistene velger å innta ovenfor sitt publikum. Noen velger å stille seg «over» sine følgere, mens noen vil stille seg på lik linje som sine følgere. Artistene inntar ulike roller som ledere, terapeuter og mentorer. Musikken i de forskjellige sangene spiller også en rolle når man skal danne seg et bilde av artistene. I mitt utvalg ser vi at sangene som la vekt på politikk i det store bildet, brukte musikken til å forsterke budskapet i sangen, mens de artistene som i større grad rettet seg mot enkeltindividet, lot teksten i sangen og vokalen være det viktigste. Det er også interessant å trekke fram spenningen mellom det å ytre sine meninger, noe som kan innebære å støte folk fra seg, og det å holde på kunstens brede appell gjennom musikken. Ønsket om å

holde musikken universell og for alle, men likevel ta opp urettferdigheter. Musikk kan bidra til å bygge bro mellom forskjellige mennesker, eller splitte dem enda mer.

Så for å konkludere i forhold til min problemstilling. Artister spiller en stor rolle i politikken og i samfunnet. Med deres store følgerbaser og plattformer, vil deres ord, både i intervjuer og gjennom sangtekster, bli hørt av millioner av mennesker, og dette vil igjen føre til stor oppmerksomhet. Ulike roller inntas, men alle rollene bidrar til å fremme de forskjellige budskapene.

8 Bibliografi

- Agnew, M. (2022, 06 18). Billie Eilish: 'I tried too hard to be desirable'. *The times*: <https://www.thetimes.co.uk/article/billie-eilish-i-tried-too-hard-to-be-desirable-sfpvzd0q>
- Apple Music. (2022, 07 21). Billie Eilish: Heartfelt Songwriting, "TV", Harry Styles, and the State of America | Apple Music. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=71LwdRihJ-s&ab_channel=AppleMusic
- Aswad, J. (2017, 10 03). Bruce Springsteen Talks Politics, Marriage and Why He Won't Write an 'Anti-Trump Diatribe'. *Variety*: <https://variety.com/2017/music/news/bruce-springsteen-politics-trump-marriage-1202576624/>
- Bann, M. (2016, 10 17). Bruce Springsteen: 'Donald Trump is undermining the entire democratic tradition'. *The guardian*: <https://www.theguardian.com/music/2016/oct/17/bruce-springsteen-donald-trump-undermining-democratic-tradition-book>
- Beighey, C., & Unnithan, P. N. (2012). Political Rap: The Music of Oppositional Resistance. *Sociological Focus 39:2*, (pp. 133-140).
- Blakar, R. M. (2006). Språk er makt. Valdres: Valdres Trykkeri.
- Bratberg, Ø. (2017). *Tekstanalyse for samfunsvitere*. Oslo: Cappelen Damn.
- Cornish, A. (2021, 10 25). 'A Fighting Optimism': Bruce Springsteen And Barack Obama On Politics In 2021 | *NPR*. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=Ro_5qfNhIM8&ab_channel=NPR
- Cuchna, C. (2022, 06 30). I talked about Kanye West at my TED Talk. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=GnDJ3N6ZQYA&t=397s&ab_channel=DissectPodcast
- Dalen, M. (2011). Intervju som forskingsmetode. In M. Dalen, *Inyervju som forskingsmetode* (pp. 26-28). Oslo: Universitetsforlaget.
- Eels, J. (2019, 07 31). Billie Eilish and the Triumph of the Weird. *Rollingstone*: <https://www.rollingstone.com/music/music-features/billie-eilish-cover-story-triumph-weird-863603/>
- Eidsvåg, B. (2006). Floden. *Genius*: <https://genius.com/Bjrn-eidsvag-floden-lyrics>
- Eilish, B. (2017, 07 21). Idontwannabeyouanymore. *Genius*: <https://genius.com/Billie-eilish-idontwannabeyouanymore-lyrics>
- Eilish, B. (2021, 05 02). Instagram: <https://www.instagram.com/p/COYIFeNFsvg/>
- Ekrem, E. (2021). «We're moving on up». Musikken og artistenes rolle i utviklingen av «empowerment» blant afroamerikanere under borgerrettighetsbevegelsen i USA fra 1960 til 1975 Bergen: Hvl: <https://hvlopen.brage.unit.no/hvlopen-xmlui/bitstream/handle/11250/2766844/Ekrem.pdf?sequence=1>
- Eyerman, R. (2002). Music in Movement: Cultural Politics and Old and New Social Movements, *Qualitative Sociology, vol.25*, (pp. 443-458).
- Fridman, L. (2022, 10 24). Kanye 'Ye' West Interview | Lex Fridman Podcast #332. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=4AWLcxTGZPA&t=6975s&ab_channel=LexFridman
- Genius. (2018, 05 09). *Billie Eilish "idontwannabeyouanymore" Official Lyrics & Meaning | Verified*. Retrieved from Youtube.com: https://www.youtube.com/watch?v=-BzvCCzH-n0&ab_channel=Genius

- Grandmaison, A. J. (2016, 25 04). *The Xxxtentacion Interview*. Retrieved from youtube.com: https://www.youtube.com/watch?v=PV7Q2teRLPc&ab_channel=NoJumper
- Hamburger, S. (2012). *“Bruce, We Need You Now”: Bruce Springsteen’s Response to 9/11 with The Rising*. Pennsylvania: The Pennsylvania State University .
- Harlow, S., & Benbrook, A. (2017). How #Blacklivesmatter: exploring the role of hiphop celebrities in constructing racial identity on Black Twitter. 352.
- Hodge, D. W. (2019). Introduction - Enigma Embodied: The Curious Complexity of Kanye West. In D. W. Hodge, *Introduction - Enigma Embodied: The Curious Complexity of Kanye West* (pp. 15-16). VCU Scholars Compass.
- Ice-T. (2012, 06 08). Ice-T explains the difference between an MC and a Rapper on #SwayInTheMorning | Sway's Universe. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=qrLmvqsljmU&ab_channel=SWAY%27SUNIVERSE
- Innes, K. E., Kit Selfe , T., Singh Khalsa, D., & Kandati, S. (2017, 02 03). Meditation and Music Improve Memory and Cognitive Function in Adults with Subjective Cognitive Decline: A Pilot Randomized Controlled Trial. *Journal of Alzheimers Disease*,56:3.
- JRELibrary. (2023, 05 05). *Joe Rogan Experience Podcast Stats* . Retrieved from jrelibrary.com: <https://jrelibrary.com/articles/stats/>
- Kaufman, G. (2020, 06 24). Bruce Springsteen Calls President Trump a ‘Threat to Our Democracy’. *billboard*: <https://www.billboard.com/music/rock/bruce-springsteen-calls-out-trump-interview-9407927/>
- Klausen, A. O. (2016, 09 23). Hvordan høres politisk musikk ut i dag? *Ballade*: <https://www.ballade.no/populaermusikk/hvordan-hores-politisk-musikk-ut-i-dag/>
- KRS-one. (1993, 01 01). Hip Hop Vs. Rap. *Genius*: <https://genius.com/Krs-one-hip-hop-vs-rap-lyrics>
- Lotherington, A. T. (1990). Intervju som metode. In A. T. Lotherington, *Intervju som metode* (pp. 2-3). Tromsø: Universitetet i Tromsø.
- Malt, U. (2023, 01 03). kognitive funksjoner . *Snl*: https://snl.no/kognitive_funksjoner
- Morgan, P. (2022, Oktober 21). The Kanye 'Ye' West Interview With Piers Morgan. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=L63Jt6__aGw&t=5s&ab_channel=PiersMorganUncensored
- Myskja, A., & Lindbæk, M. (2000). Hvordan virker musikk på menneskekroppen? *Tidsskriftet.no*,vol.120.
- Nærland, T. U. (2015). Music and the public sphere. In T. U. Nærland. Bergen: University of Bergen.
- Next level. (2018, 08 02). Rap vs Hip-hop. *Nextlevel-usa*: <https://www.nextlevel-usa.org/blog/rap-vs-hip-hop>
- PublishX (Director). (2022). *The REAL XXXTENTACION Story (Documentary)* [Motion Picture] *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=syHysrMRGb4&t=1s&ab_channel=PublishX.
- Rogan, J. (2020, 10 24). Joe Rogan Experience #1554 - Kanye West. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=qxOeWuAHOiw&t=3512s&ab_channel=PowerfulJRE
- Rosenthal, R. (2008). Serving the movement: The role(s) of music, *Popular music & Society*,25:3-4. (pp. 11-24).
- Skei, H. H. (2019, 10 19). Intertekstualitet. *Snl*: <https://snl.no/intertekstualitet>

- Springsteen, B. (2002, 07 30). My city og ruins. *Genius*: <https://genius.com/Bruce-springsteen-my-city-of-ruins-lyrics>
- Steinbakken, E., & Eidsvåg, B. (2022). Floden. *Genius*: <https://genius.com/Emma-steinbakken-and-hver-gang-vi-mtes-floden-lyrics>
- Street, J. (2003). "Fight the Power": Politics of Music and the Music of Politics.. *Government and oppositton*,38:1, (pp. 113-130).
- Tagesschau. (2021, 10 24). America, Rock'n'Roll and politics – a conversation with Barack Obama und Bruce Springsteen. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=aV7BarD0lck&ab_channel=tagesschau
- Terry, J. (2015, 09 02). 10 years ago today, Kanye West said, 'George Bush doesn't care about black people'. *Chicagotribune*: <https://www.chicagotribune.com/redeye/redeye-kanye-west-katrina-telethon-george-bush-black-people-20150902-htmllstory.html>
- Udir. (2020). Folkehelse og livsmestring .*Udir*: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/prinsipper-for-laring-utvikling-og-danning/tverrfaglige-temaer/folkehelse-og-livsmestring/?lang=nob>
- Udir. (2020). Norsk (NOR01-06) Kompetansemål og vurdering. *Udir*: <https://www.udir.no/lk20/nor01-06/kompetansemaal-og-vurdering/kv111?lang=nob>
- Udir. (2020). Samfunnsfag (SAF01-04) Kompetansemål og vurdering. *Udir*: <https://www.udir.no/lk20/saf01-04/kompetansemaal-og-vurdering/kv147?lang=nob>
- UibPopviten. (2019, 11 12). Musikk på resept, Uib Popviten. (T. S. Ervik, Interviewer) Utdanningsdirektoratet. (n.d.). Opplæringens verdigrunnlag. *Utdanningsdirektoratet*: <https://www.udir.no/lk20/overordnet-del/opplaringens-verdigrunnlag/>
- Vanity Fair. (2021, 01 25). Billie Eilish Answers Increasingly Personal Questions | Slow Zoom | Vanity Fair. *Youtube*: https://www.youtube.com/watch?v=cw5gColbUbg&ab_channel=VanityFair
- Varitey. (n.d.). About us. *Varitey*: <https://variety.com/variety-about-us/>
- Vill vill Vest. (n.d.). Om Vill vill vest. *Villvillvest*: <https://www.villvillvest.no/om-vill-vill-vest>
- Ward, B. (2019). "People Get Ready": Music and the Civil Rights Movement of the 1950s and 1960s. *Gilder Lehrman*: <https://ap.gilderlehrman.org/history-by-era/civil-rights-movement/essays/%E2%80%9Cpeople-get-ready%E2%80%9D-music-and-civil-rights-movement-1950s>
- Weglarz, K. (2013). *Political rock*. New York: Ashgate publishing .
- West, K. (2004, 01 10). Jesus walks. *Genius*: <https://genius.com/Kanye-west-jesus-walks-lyrics>
- XXXtentacion. (2017, 08 25). Jocelyn flores. *Genius*: <https://genius.com/12587822>
- XXXtentacion. (2017, 08 25). The Explanation, *Genius*: <https://genius.com/Xxtentacion-the-explanation-lyrics>